

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul XXI (XXXII) Nr. 224 (1 310)

Simbătă 14 februarie 1981

8 pagini — 1 leu

UN AN DE LA CONGRESUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Prof. univ. dr. ANETA SPORNIC,
ministrul educației și învățământului

S-a împlinit un an din ziua în care, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, într-o atmosferă de puternică însuflețire, de profundă responsabilitate pentru pregătirea tinerelor generații la nivelul exigențelor societății viitoare, s-au desfășurat lucrările primului Congres al educației și învățământului, organizat în spiritul noilor prevederi ale Legii educației și învățământului, ca for democratic de conducere, Congresul educației și învățământului a constituit, prin amploarea și semnificațiile sale, nu numai un eveniment unic până în prezent în viața școlii românești, dar și un moment hotărâtor pentru dezbateră și adoptarea de hotărâri menite să ducă la îndeplinirea sarcinilor Congresului al XII-lea al P.C.R. privind modernizarea și perfecționarea continuă a învățământului, creșterea rolului său în pregătirea forței de muncă, în educarea revoluționară a tinerelor generații.

Evocând această filă din istoria nouă a învățământului nostru, ne reamintim cu mândrie și deosebit respect de prezența la Congres a tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om de știință și savant de renume mondial, sprijinitor permanent al perfecționării, al ridicării calității școlii românești de toate gradele.

Pe frontispiciul întregii noastre activități de învățământ am inseris îndemnul pe care secretarul general al partidului ni l-a adresat la Congres: „Acționând în strinsă unitate, valorosul nostru corp profesoral, organele colective, democratice, de conducere ale instituțiilor de învățământ, ministerul, organizațiile de tineret, masele largi ale elevilor și studenților, aplicând cu fermitate în viața politică a partidului, vor asigura ridicarea generală a nivelului întregului învățământ, făcând din școala românească — care are vechi și strălucite tradiții — un factor tot mai important al edificării în România a unei civilizații noi, superioare, a celei mai drepte și umane orinduri — socialismul și comunismul.”

În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu învățământul este principalul factor de pregătire a forței de muncă și de perfecționare a pregătirii profesionale a întregii populații active, de educare comunistă, revoluționară a tineretului prin muncă și pentru muncă. Pregătirea în profil larg a viitoarelor cadre pe baza politehnizării învățământului și integrării lui cu producția și cercetarea științifică este criteriul întregului efort pe care partidul și statul nostru îl cere cadrelor didactice, organizatorilor învățământului și tuturor celorlalți factori angajați în asigurarea forței de muncă necesare acestui cincinal și deceniilor viitoare.

După un an de preocupare susținută pentru îndeplinirea orientărilor Congresului educației și învățământului, inseriem cu precădere, în bilanțul acțiunilor și realizărilor, trecerea hotărâtă la aplicarea integrală a prevederilor Legii educației și învățământului, a celorlalte reglementări care definesc cadrul întregii activități din învățământ.

Pe baza documentelor dezbătute și adoptate în Congres, învățământul a fost mai bine structurat și orientat în raport cu cerințele dezvoltării economice pe plan național și teritorial.

Imediat după Congresul educației și învățământului, Ministerul Educației și Învățământului a organizat dezbateră largă cu toate cadrele didactice a hotărârilor adoptate, a Chemării adresate și, mai ales, a indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu acest prilej, stabilindu-se modalități concrete de acțiune în spiritul acestora.

În cadrul dezbaterii, au fost prezentate forme, metode și procedee de muncă didactică menite să contribuie la lichidarea repetenței și a oricăror altor forme de eșec școlar, printr-o calitate ridicată a nivelului învățământului. În cursul anului școlar trecut, au fost organizate schimburi de experiență între educatoarele, învățătorii, profesorii și directorii unităților de învățământ din întreaga țară, precum și schimburi de experiență între cadrele didactice care predau științele fundamentale și alte discipline de învățământ, instruire pentru îmbunătățirea tehnologiei didactice și alte forme noi de perfecționare a personalului din învățământ.

În centrul întregii activități s-a aflat și se află ridicarea calitativă a nivelului învățământului de toate gradele, a activității fiecărei unități de învățământ și a fiecărui lucrător din acest domeniu. S-a acordat mai multă atenție îmbunătățirii pregătirii teoretice — îndeosebi privind predarea științelor fundamentale — și practice a elevilor și studenților, perfecționării predării științelor sociale și conținutului politico-ideologic al procesului instructiv-educativ. În același timp, s-au luat măsuri pentru ridicarea nivelului de pregătire a elevilor din școlile profesionale corespunzător cerințelor tehnicii moderne cu care este dotată economia noastră națională.

În spiritul îmbunătățirii continue a aplicării principiului conducerii colective în școli și în profil teritorial, au fost organizate, în întreaga țară, Consiliile de conducere ale unităților de învățământ, menite să contribuie la adăncirea democratismului orindurii noastre, la mobilizarea întregului personal didactic pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de partid.

Am încheiat anul școlar 1979/1980 cu cele mai înalte rezultate obținute până acum, consemnând o promovare de 99% în învățământul primar, 99,2% în ciclul gimnazial și 98,2% în ciclul liceal (cursuri de zi) și 97,5% în învățământul liceal (cursurile serale). Chiar dacă acest indicator are unele imperfecțiuni, el permite o evaluare generală și comparativă a rezultatelor muncii noastre.

În acest an școlar, întreaga generație de absolvenți ai clasei a VIII-a a fost cuprinsă în treapta I liceală, din care 90% în liceele industriale și agroindustriale. Cea mai mare parte a programelor și manualelor au fost revăzute în întregime în perspectiva noutăților tehnico-științifice

(Continuare în pag. a 2-a)

Mobilizați de o politică înțeleaptă

În această lună s-a împlinit un an de la un eveniment de o deosebită importanță în viața școlii și a societății noastre, întâiul Congres al educației și învățământului, organizat din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul învățământului modern din România socialistă.

Mă număr printre fericiții reprezentanți ai cadrelor didactice care au participat direct, în calitate de delegați, la acest forum al școlii românești, manifestare a largii democrații socialiste care permite dezbateră principală a tuturor măsurilor propuse în vederea dezvoltării fiecărui sector al economiei noastre naționale. Nu voi uita niciodată vibranta emoție pe care am trăit-o, alături de ceilalți participanți, cind a intrat în sala Congresului conducerea superioară de partid și de stat, în frunte cu secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de care se afla eminentul om de știință — tovarășa Elena Ceaușescu.

Prezența conducătorului partidului și în același timp a președintelui țării în mijlocul oamenilor școlii — mărturie vie a neobositei și fructuoasei activități, a dăruirii totale a primului cetățean al țării pentru înalta cauză a dezvoltării multilaterale a patriei noastre — prezență cu care s-au obișnuit, de altfel, toți oamenii muncii — ne-a întărit certitudinea înțelepciunii și clarviziunii politicii partidului nostru.

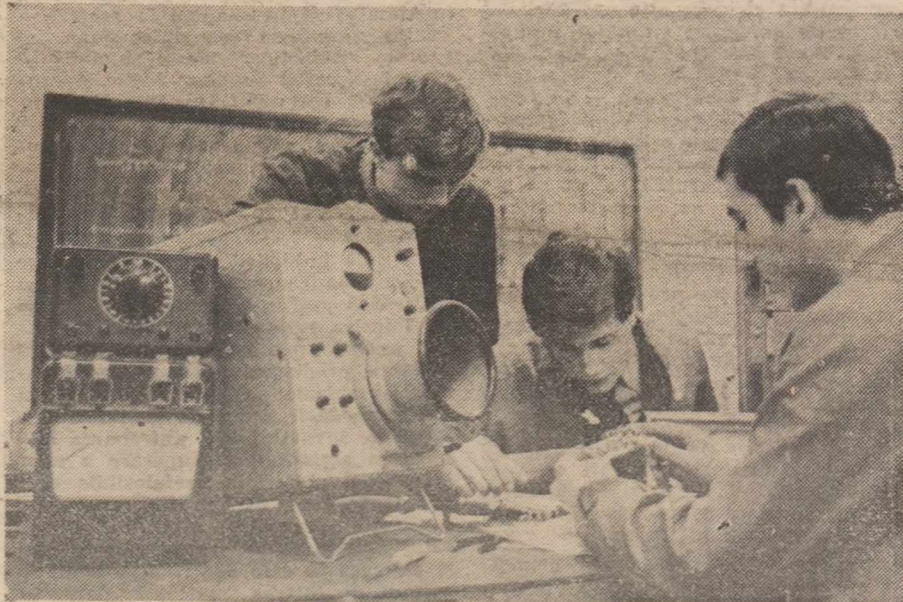
Atunci — și acum retrăiesc aceleași

emoși — am avut clar sentimentul solidarității umane în scopul bunăstării generale, al progresului și păcii. Și sint convinsă că cei prezenți în sala Congresului, ca și toți ceilalți care-i urmăreau lucrările în fața televizorului, ne-am simțit mai uniți, mai hotărâți să transpunem în activitatea noastră de zi cu zi deciziile și indicațiile care conduc la statornicirea unui sistem echilibrat, mereu perfectibil, al învățământului românesc, la creșterea calității procesului de instruire și educare a tinerii generații.

Congresul educației și învățământului, care a detaliat, a adâncit și dezbătut hotărârile istoricului Congres al XII-lea al Partidului Comunist Român privind politica de învățământ din țara noastră în actuala etapă și în perspectivă ne-a cristalizat concepția modernă pe care se bazează activitatea didactică, a jalonat orientările precise de dezvoltare, în continuare, de perfecționare a învățământului, convingându-ne că procesul instructiv-educativ înseamnă, de fapt, pregătire pentru viață, pentru muncă. Iar nouă, învățătorilor, ne-a atras încă o dată atenția că prin munca noastră punem pietrele, de temelie ale migăloasei și uriașei construcții care se numește omul nou al societății socialiste românești, al viitorului nostru comunist.

Inv. AURELIA ION

Școala de aplicație de pe lângă Liceul pedagogic din Constanța

Activitate practică în atelierul de electrotehnică al Liceului „I.L. Caragiale” din București

ANALIZA PRIMULUI TRIMESTRU

Pentru o nouă calitate a pregătirii elevilor

Recentele concluzii ale colectivului de control și îndrumare al Ministerului Educației și Învățământului, precum și dezbaterile ce au avut loc cu ocazia analizei activității și a rezultatelor la sfârșitul trimestrului I al anului școlar în curs, desfășurate în prezența tovarășei Aneta Spornic, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul educației și învățământului, au reliefat

angajarea fermă a școlii prahovene în ridicarea calității, nivelului de pregătire al elevilor, apreciindu-se că rezultatele bune obținute sînt o garanție sigură pentru un progres continuu în etapele care urmează.

Considerind că procentele constituie unul din indicatorii de bază pentru aprecierea nivelului de pregătire al elevilor, consemnăm că promovabilitatea la sfârșitul primului trimestru a fost de 99,09% la învățământul primar, 93,86% la gimnaziu, 79,40% la învățământul liceal de zi și 76,43% la învățământul liceal seral. Este semnificativ faptul că procentele de promovare sînt superioare etapei corespunzătoare a anului școlar trecut: 96,8% la învățământul primar, 86,8% la gim-

✓ Noul mecanism
economic-financiar
în învățământ

(în pag. 4-5)

Prof. DOMNICA ALEXANDRESCU
inspector școlar general al județului
Prahova

(Continuare în pag. a 2-a)

UN AN DE LA CONGRESUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

(Urmare din pag. 1)

și a ideilor și orientărilor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român.

Analiza rezultatelor la învățatură în acest an școlar a evidențiat parcursul cu succes a prevederilor programelor școlare în toate unitățile de învățământ și o preocupare activă a cadrelor didactice pentru continuarea ridicării a nivelului calitativ al pregătirii elevilor, al realizării sarcinilor muncii didactice.

Pe lângă aceste bune rezultate ce au fost obținute, cadrele didactice și elevii însoțiți de cadrele didactice au participat la stringerea recoltei, a plantelor medicinale și la alte acțiuni care au reprezentat o însemnată contribuție adusă economiei naționale și, totodată, o importantă investiție educativă.

Bilanțul realizărilor din învățământ în anul care a trecut de la Congresul educației și învățământului constituie un prilej de a raporta partidului hotărârea fermă a personalului didactic, a inspectoratelor școlare, a Ministerului Educației și Învățământului de a infaptui neabătut sarcinile trasate de partid, de secretarul general al partidului, acestui important sector al construcției noastre socialiste, și de a ne mobiliza și mai mult eforturile, pregătirea și capacitatea noastră de acțiune spre a fi la nivelul cerut de realizarea unei calități superioare în toate domeniile de activitate.

Considerăm ca sarcină de cea mai mare importanță, mai buna orientare profesională și școlară a elevilor în raport cu nevoile dezvoltării economiei naționale, către liceele industriale care să asigure forța de muncă a procesului de industrializare a țării, către liceele agroindustriale care să pregătească cadre capabile să infaptuiască revoluția în agricultură și către alte profiluri de pregătire în domeniul științelor fundamentale. Este necesar să se înțeleagă că realizarea sarcinilor ce stau în fața economiei noastre naționale — în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane — presupune nu numai mașini și utilaje de înalt nivel tehnic, ci, mai ales, oameni care să cunoască, să minuiască și chiar să și perfecționeze aceste mașini și utilaje. În acest sens, vom acorda întreaga atenție ca rețeaua unităților școlare și cifrele de școlarizare pentru diferite profiluri, precum și organizarea cursurilor de calificare din întreprinderi să se facă numai în funcție de cerințele reale de cadre ale ramurilor economiei naționale și ale structurii de producție actuale și de perspectivă din fiecare județ, pentru a contribui efectiv la pregătirea celor 300 000 de muncitori calificați ce vor intra în producție în 1981 și a celorlalte prevederi de cadre pentru următorii ani ai actualului cincinal.

Avem create toate condițiile pentru a putea munci mai bine, cu rezultate concrete superioare de la o etapă la alta a fiecărui an școlar; dispunem de mijloace materiale bogate, de un mare număr de cadre didactice de toate specialitățile și pentru toate nivelurile de învățământ și sintem înarmați cu o orientare clară a drumului pe care îl parcurgem. Este necesar ca fiecare om din învățământ să înțeleagă profund faptul că fără a te pregăti exemplar, fără a te comporta exemplar și fără a munci exemplar nu se pot obține rezultate de nivel ridicat în nici un domeniu de activitate socială utilă și cu atât mai puțin în munca de formare a copiilor și tinerilor pentru muncă și pentru viață.

Sarcina centrală a școlii continuă să rămână asigurarea bunei pregătiri a fiecărui elev și student în parte, integrarea în cele mai bune condiții în muncă și în viață a fiecărui absolvent, creșterea de la an la an a nivelului rezultatelor obținute cu elevii și studenții de către fiecare cadru didactic și fiecare unitate de învățământ.

Pentru aceasta este necesar ca fiecare școală să lucreze mai diferentiat cu elevii, să ne preocupăm de pregătirea masei de elevi și nu numai a virfurilor. De asemenea, este necesar să fie antrenate mai eficient familiile elevilor, organizațiile de copii și tineret, toți ceilalți factori care sint implicați în educarea tineretului și pregătirea forței de muncă.

Este necesar să ne preocupăm cu toții cu și mai multă grijă de îmbunătățirea rezultatelor la învățământul seral prin folosirea metodelor și mijloacelor moderne de învățământ, prin repartizarea cadrelor didactice cu experiență și măiestrie didactică care să asigure însușirea cunoștințelor de către elevi în cadrul lecțiilor, la nivelul integral al prevederilor programelor de învățământ.

Este important ca munca fiecărui cadru didactic să contribuie efectiv la creșterea nivelului calitativ al învățământului astfel ca, spre exemplu, lichidarea repetenței și, în general, înlăturarea eșecului școlar să se facă printr-o exigență sporită față de nivelul de pregătire al elevilor, dar mai des printr-o exigență calitativ superioară față de stilul și metodele de muncă ale cadrelor didactice. Pentru aceasta să se extindă preocuparea tuturor factorilor în primul rînd din școală, a consiliilor de conducere, a cercurilor pedagogice, a colectivelor de catedră, precum și a pirghiilor cu care acționăm spre perfecționarea activității didactice, cum sint brigăzile de îndrumare și control, inspectiile școlare ș.a. pentru a asigura generalizarea experienței pozitive, a metodelor eficiente, a inițiativelor și mijloacelor ce și-au dovedit valoarea lor practică.

Un loc aparte îl ocupă în preocupările noastre pregătirea politico-ideologică a cadrelor didactice și a elevilor, cunoașterea aprofundată a politicii partidului nostru, a indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, însușirea concepției materialist-dialectice și istorice, educarea tineretului școlar în spiritul patriotismului socialist, al atașamentului profund față de partid și față de cauza socialismului și a păcii.

Este necesar ca, alături de preocupările Ministerului Educației și Învățământului de integrare în programele de învățământ și în manualele școlare a noului mecanic economico-financiar, cadrele didactice, elevii și studenții să-și însușească temeinic ideile și conținutul acestui mod superior de organizare a producției, local însemnat pe care îl au autoconducerea muncitorească și autogestionea, în așa fel încît fiecare absolvent să se poată implica cît mai activ în organizarea, conducerea și realizarea producției.

Pe linia îmbinării muncii educative cu acțiunea concretă, cu producția, cu cultivarea spiritului de economisire și de folosire rațională a produselor, se vor extinde preocupările privind dezvoltarea producției agricole și zootehnice organizate pe loturi școlare sau alte gospodării anexe de pe lângă unitățile de învățământ și antrenarea elevilor în acțiuni de recuperare a unor materii și materiale refolosibile care pot fi redată în circuitul economiei naționale cum sint oțelurile, fierul, alte metale, sticla, hirtia ș.a., crescînd și pe această cale contribuția școlii la acțiuni de interes național, dar, în același timp, desfășurînd prin forme practice o eficiență sporită educării elevilor ca viitori buni gospodari ai producției.

Avem îndatorirea să dezvoltăm activitatea educativă în rîndul elevilor, să lărgim participarea acestora la Festivalul național „Cîntarea României” și la Competiția sportivă națională „Dacia”, activitatea cercurilor științifice și tehnice ale tineretului școlar, munca sa de creație și de participare la viața cultural-sportivă și turistică.

Pentru îndeplinirea marilor sarcini care stau în fața școlii românești, la acest început de cincinal, sint necesare dăruire și pasiune în muncă, ordine și disciplină în toate momentele activității didactice, inițiativă și efort susținut.

Felicitînd cadrele didactice pentru realizările dobîndite în acest an care a trecut de la Congresul educației și învățământului, odată cu urarea de noi succese în muncă, ne exprimăm convingerea că întregul detașament al oamenilor școlii, toți cei răspunzători de pregătirea și perfecționarea forței de muncă, de educarea tineretului nu vor precupeți nici un efort spre a da viață sarcinilor ce revin învățământului din hotărîrile Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, din orientările și chemările Congresului educației și învățământului.

ANALIZA PRIMULUI TRIMESTRU

Pentru o nouă calitate a pregătirii elevilor

(Urmare din pag. 1)

naziu, 71,8% la învățământul liceal de zi, 67,8% la învățământul liceal seral. Aceasta demonstrează un progres evident în pregătirea elevilor. Ne întemeiem aceste concluzii și pe rezultatele intermediare obținute în cadrul trimestrului la sondajele cu subiecte unice pe localitate la limba română și matematică la învățământul primar, la testele de cunoștințe aplicate elevilor din clasele gimnaziale și liceale, la disciplinele fundamentale la care s-au înregistrat indicatori valorici apropiați față de cei de la sfîrșitul trimestrului, respectiv o tendință pozitivă.

La aceste succese, o contribuție esențială au adus-o analizele efectuate în Biroul Comitetului județean de partid și în Comitetul executiv al Consiliului popular județean, a unor probleme prioritare cum sint: îmbunătățirea cuprinderii în învățământul preșcolar și a pregătirii copiilor pentru școală, creșterea eficienței pregătirii practice a elevilor; îmbunătățirea activității de orientare școlară și profesională a elevilor; asigurarea condițiilor pentru buna desfășurare a procesului de învățământ în toate unitățile școlare. Implicarea tot mai eficientă a activului Comitetului județean de partid în principalele acțiuni desfășurate în învățământ a determinat o orientare clară a activității colectivelor didactice, întronarea unui spirit exigent, responsabil de muncă.

În acest scop, pe baza măsurilor stabilite de Ministerul Educației și Învățământului a schimbărilor de experiență cu inspectorii școlari de la învățământul primar, de la disciplinele matematică, fizică, chimie, limba română și a cursului de tehnologie didactică de la Aiova-Iulia, a analizelor efectuate în consfăturile cadrelor didactice din septembrie 1980, Inspectoratul școlar, Casa personalului didactic și filialele societăților științifice au organizat consfăturile de lucru cu responsabilii comisiilor metodice, pe problemele organizării și conținutului muncii de perfecționare la nivelul școlilor, ale aplicării noilor programe, ale utilizării intensive a mijloacelor de învățământ, au elaborat îndrumări pentru perfecționarea metodelor de predare-învățare, pentru îmbunătățirea eficienței procesului instructiv-educativ și a randamentului școlar al elevilor, au organizat întâlniri cu specialiștii din învățământul superior și institute de cercetări, cu autori de programe și manuale, urmînd cunoașterea și valorificarea experienței înaintate, generalizarea metodelor active de predare-învățare, aplicarea în practică a noilor tehnologii didactice.

În acest sens, amintim, printre altele, elaborarea la nivelul Inspectoratului școlar a unui proiect de tehnologie didactică pe tema: „Predarea pe obiective a lecțiilor de fizică”, aplicarea unor strategii didactice axate pe obiective științifice, pentru un sistem de lecții sau pentru fiecare lecție în parte, pentru a crește gradul de însușire conștientă și activă a cunoștințelor de către elevi. Au fost experimentate cu bune rezultate învățarea aplicată a fizicii, cercetări pe teme ca: „aplicații ale fenomenelor fizice în industria prahoveană”, „îmbunătățirea unor procese tehnologice”, „creșterea calității produselor chimice și valorificarea materialelor refolosibile”, „recuperarea uleiurilor din pămînturi decolorante și rezervele acestor pămînturi”, „recuperarea bromului din catalizatori uzați” etc.

Ca urmare a măsurilor luate la nivelul Consiliului județean al educa-

ției și învățământului s-a reușit ca 80% din totalul elevilor din gimnazii și licee să desfășoare practica în atelierele din școli, 2,5% în atelierele din întreprinderi și 17,5% în întreprinderi, pe lângă muncitori, asigurîndu-se condiții corespunzătoare pentru învățarea meseriilor de către elevi. O experiență meritorie, sub raportul eficienței, s-a acumulat deja la unele licee industriale ca „1 Mai” și nr. 4 Ploiești, Sinaia și Plopeni, unde în cadrul atelierelor-școală, s-au analizat linii tehnologice de prelucrare-montaj care permit participarea elevilor la o gamă largă de operații, ceea ce ne determină să acționăm pentru preluarea ei și de către alte unități școlare.

În spiritul Plenarelor C.C. al P.C.R. din octombrie și decembrie 1980 și al cuvîntării tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu, la Consfăturile cu cadrele din agricultură de la Brașov, precum și al indicațiilor primite din partea Comitetului județean de partid, s-a acționat cu mai multă fermitate pentru obținerea unei noi calități a pregătirii elevilor în profilul agricol, ca și pentru creșterea contribuției acestora la sporirea fondului de produse agricole. Concluziile colectivului de control al Ministerului Educației și Învățământului, indicațiile tovarășei ministru Aneta Spornic au constituit, atît pentru întregul activ al Inspectoratului școlar cît și pentru conducerea unităților de învățământ din județul Prahova, un minunat prilej de apreciere obiectivă a rezultatelor obținute și de adîncire a sarcinilor care stau în fața școlilor în această etapă, determinînd luarea unor măsuri adecvate, menite să contribuie la continuarea perfecționării a procesului de instruire și educare a elevilor din județul nostru la toate treptele și formele de învățământ.

În acest sens, ne vom concentra în primul rînd atenția asupra îmbunătățirii în continuare a nivelului real de cunoștințe al elevilor, înțelegînd că noua calitate a pregătirii acestora este rezultanta corelării mai multor indicatori: școlarizarea și menținerea la cursuri a tuturor elevilor, ridicarea întregii mase de elevi la nivelele valorice bune și foarte bune, pregătirea unor absolvenți capabili să se integreze rapid și cu bune rezultate în producție și în viața socială.

Pentru a realiza imperativul major al școlii noastre de azi, pregătirea unitară a întregii generații, o atenție deosebită vom acorda dezvoltării și perfecționării învățământului seral învățământ cu largi perspective de dezvoltare — cu accent pe problemele de conținut științific ale predării și însușirii cunoștințelor de către elevi, prin adecvarea metodelor didactice la specificul activității cu adulții.

De asemenea, vom acționa cu mai multă fermitate pentru creșterea calității pregătirii în meserie a elevilor prin perfecționarea predării disciplinelor tehnologice, în strînsă legătură cu producția, cu activitatea practică și prin mai buna organizare și desfășurare a practicii în producție.

O activitate mai susținută vom desfășura pe linia orientării școlare și profesionale a elevilor, îndeosebi prin sporirea influenței școlii asupra familiei, urmărindu-se realizarea integrală a sarcinilor de școlarizare, pregătirea tuturor copiilor în concordanță cu dezvoltarea economico-socială a județului.

Sintem hotărîți să întreprindem tot ce depinde de noi pentru ca dezideratul noii calități în învățământ să devină o realitate efectivă, pe măsura condițiilor materiale și umane existente în județul Prahova.

Concursurile științifice școlare

Acțiuni de tradiție ale școlii noastre menite să ducă la ridicarea calității pregătirii elevilor, la stimularea aptitudinilor, la crearea unor motivații pentru un studiu de calitate, concursurile științifice școlare au atras un mare număr de elevi. Concepute a se desfășura pe trei etape, pe două grupe de discipline la: Matematică, Fizică, Chimie, Biologie, Istoria României, Limba și literatura română, Limba și literatura maghiară și germană, Limba și li-

teratura sîrbă, Limba și literatura slovacă, Geografia, Filozofia, Economia politică, Limbi moderne, concursurile științifice școlare au început pe data de 25 ianuarie a.c. De la această dată și pînă la 8 februarie a.c. s-a desfășurat etapa I de masă (pe școală). Etapa a II-a, pe județ, se va desfășura în zilele de 15 și 22 februarie, iar etapa pe țară se va desfășura în vacanța de primăvară din acest an școlar.

M. C.

STUDIUL INDIVIDUAL, FORMĂ DE BAZĂ A PERFECTIONĂRII

— RAID-ANCHETĂ ÎN JUDEȚUL VASLUI —

„Metodologia organizării și desfășurării activității de perfecționare a pregătirii personalului didactic”, difuzată de Ministerul Educației și Învățământului în rețeaua școlară, subliniază că „pregătirea în perioada de studiu individual este principala formă de perfecționare a pregătirii profesionale”. Cum se realizează practic acest deziderat? Cum sprijină inspectoratele școlare, casele personalului didactic, directorii de școli, cercurile pedagogice, comisiile metodice, transpunerea lui în realitate? Și ce fac efectiv în acest sens educatoarele, învățătorii, profesorii?

La nivelul inspectoratului

La întrebările de mai sus am căutat răspuns într-o recentă deplasare întreprinsă în județul Vaslui. Primele sondaje le-am efectuat la nivelul inspectoratului cu prof. Constantin Clisu, inspector școlar general al județului Vaslui, prof. Paraschiva Tănase, inspector școlar general adjunct, și prof. Mihai Gheorghe, directorul Casei județene a personalului didactic. Constat de la început o deschidere pozitivă asupra problemei. Se relevă faptul că perfecționarea cadrelor didactice a fost privită cu toată seriozitatea. „Metodologia” a fost prelucrată cu toți directorii de școli care, la rândul lor, au prelucrat-o cu personalul didactic din unitățile pe care le conduc. Există evidente ale personalului didactic înscris la perfecționare, ale prezenței acestuia la cursuri. Ceea ce mi se pare cu deosebire a fi de reală eficiență pentru stimularea studiului individual este îndrumarea elaborată de inspectoratul școlar împreună cu Casa județeană a personalului didactic privind „modul de organizare și programare a activității metodic-științifice și de perfecționare a personalului didactic din învățământul de toate gradele pentru anul școlar 1980/1981”. Un material care însumează un total de 115 file și care a fost difuzat tuturor școlilor din județ. Sint cuprinse în acest material gruparea cercurilor pedagogice, calendarul acțiunilor acestora, distribuția lor teritorială etc. Este firesc ca inspectoratele școlare județene să alcătuiască astfel de materiale. Dar ceea ce face ca el să aibă o reală eficiență este modul în care a fost concepută tematica pentru fiecare disciplină în parte. Într-o manieră modernă pentru ca să oblige la studiu, la lectură, la cercetare și documentare. Și fiecare temă este susținută de o bogată și judicioasă trimitere bibliografică. Cu alte cuvinte nu le rămâne celor interesați decât să pună mina pe carte.

Totodată inspectoratul școlar și Casa personalului didactic mai organizează și diferite alte acțiuni care au aceeași menire: întâlniri cu personalități științifice, cu activiști de partid și de stat, schimburi de experiență, lecții deschise, simpozioane etc. În planul de inspecție sint avute în primul rând în vedere cadrele didactice înscrise la perfecționare, definitiv și grade didactice.

În școli

Până aici toate bune și frumoase. Dar ce se întâmplă efectiv în școli? Să zicem, de exemplu, la întimplare, în școlile din orașul Huși. În Huși mă opresc la Liceul de matematică-fizică „Cuza Vodă”. Liceu cu profil mecanic. Știu că nu prea multe școli au realizat până acum indi-

cația din „Metodologie”, conform căreia „cadrele didactice înscrise la perfecționare sint obligate să-și întocmească un program personal de pregătire pe timp de un an aprobat de biroul consiliului de conducere al școlii”, și mă gîndesc să-l prind pe picior greșit pe directorul acestui liceu, profesorul Ion Băbil, cerindu-i să-mi arate câteva dintre aceste programe. Iată însă că directorul îmi prezintă prompt un set din respectivele programe care cuprind temele, termenele, bibliografia adecvată fiecărui capitol etc. Deci se poate și așa. În mapa directorului există de asemenea o evidență a cadrelor didactice înscrise la examenele de definitiv și gradul I în învățămînt în anul școlar 1980/1981 și gradul I în anii școlari 1980/1982, precum și a celor înscrși la perfecționare în anul școlar 1980/1981. Mai există aici un grafic al asistențelor la lecții din care se vede clar prioritatea acordată celor înscrși la diferite forme de perfecționare, un grafic al temelor de cercetare ale cadrelor didactice din școală. Cam cum ar fi dacă în toate școlile mi s-ar putea răspunde cu aceeași promptitudine la o astfel de solicitare?

O altă întrebare: în ce măsură comisiile metodice vin în sprijinul studiului individual și al perfecționării? În primul rând ele oferă un teren de confruntare de idei pedagogice și de specialitate, de aducere la zi a informației documentare. Apoi mai sint și un teren de afirmare a propriilor investigații științifice. Astfel, prof. Gheorghe Hoba a prezentat în comisia de matematică, din lucrarea sa de grad „probleme de maxim și minim” Capitolul „Probleme de extrem”. În cadrul aceleiași comisii — condusă de directorul școlii — prof. Constantin Pogincașu a prezentat un capitol din lucrarea „Funcții continue”. Prof. Valeria Toma, șeful catedrei de fizică, care este și directorul adjunct al liceului, îmi relatează cit de util i-a fost schimbul de opinii cu colegii săi din catedră pentru elaborarea lucrării de gradul I „Proprietățile undulatorii și corpusculare ale luminii” precum și a obiectivelor experimentale.

La doi pași de Liceul de matematică-fizică „Cuza Vodă” se află Liceul agroindustrial Huși. Liceu cu îndelungată tradiție. 1400 de elevi, 64 de cadre didactice titulare. 10 înscrși la cursurile de perfecționare, alții în număr mai mic, la definitiv și grade didactice. Într-o ședință a biroului consiliului de conducere a fost aprobat un plan de urmărire a modului în care se pregătesc profesorii pentru grade și pentru cursurile de perfecționare. Ce s-a făcut în acest sens? S-a hotărît ca cei mai buni profesori care au gradul I să se preocupe direct de sprijinirea profesorilor înscrși la definitiv, asistențele la lecții să se concentreze în special asupra celor înscrși la grade și la cursurile de perfecționare, pregătirea profesorilor să se facă după programele de perfecționare și după programul personal, la activitățile metodice, referate, lecții deschise să fie solicitată cu prioritate profesorii înscrși la grade și perfecționare. Și au fost solicitați? Da. Au fost. Citeva exemple? Sint. Dintre cei înscrși la definitiv: subinginer Constantin Băltaru (predă tehnologia industriei alimentare); subinginer Petru Pregelită (tehnologia meseriei). De asemenea ing. Evdemia Antohie (mașini horticoale) înscrși la gradul II a susținut în cadrul cercului pedagogic un referat și o

lecție deschisă. Prof. Tereza Igescu (matematică) înscrși la cursul de perfecționare, are gradul II, a ținut lecții deschise în cadrul comisiei metodice și al cercurilor de catedră.

Că profesorii de la acest colectiv au reale preocupări de studiu individual o probează activitatea lor de cercetare științifică, activitate concretizată în volume apărute sub semnătura lor și în ameliorările aduse producției agricole. Autori de cercetări și de volum: ing. dr. Tudose Avram (studii horticoale); prof. gr. I Gheorghe Șuşnea (studii geografice); prof. gr. I Boris Gorceag (studii de istorie și arheologie); ing. Eugenia Ciomac, director adjunct al liceului (studii de combaterea dăunătorilor în horticultură) etc.

La Liceul industrial nr. 1 din Vaslui încep investigațiile printr-o convorbire cu prof. Ion Bălănescu, directorul liceului, Constantin Cosma, director adjunct (înscris anul acesta la examenul de gradul I), și prof. Paraschiva Stoica (prof. de limba română) de asemenea înscrisă anul acesta la gradul I. Preocupările sint în general asemănătoare. O primă idee pe care o rețin și care mi se pare demnă de subliniat este preocuparea conducerii școlii de a crea cadrele didactice înscrise la diferite forme de perfecționare timpul necesar pentru studiul individual. Un principiu salutar formulat de prof. Ion Bălănescu: „mai puține sarcini în afara sarcinilor strict profesionale pentru cei înscrși la grade și perfecționare”. Însuși orarul acestora a fost astfel conceput încît să nu fie purtați de mai multe ori pe drumuri în aceeași zi la școală. Și aici comisiile metodice sint adevărate centre de schimb de experiență, de acumulare și de transmitere de informații.

La Casa personalului didactic

Se ridică o problemă. Pentru studiul individual cadrele didactice din Vaslui și din județul Vaslui (mai ales) au mai puține posibilități la fondul de carte științifică decît anumite centre universitare cum ar fi să zicem București, Timișoara, Iași etc. unde numărul bibliotecilor este mult mai mare, aprovizionarea cu carte mai simplă. De acord. Dar să mergem la Casa personalului didactic din Vaslui și să vedem în ce măsură este suplinit aici acest handicap. După cele văzute și aflate pot spune că este: După cum asigură directorul casei, profesorul Mihai Gheorghe (un director cu adevărat interesat de rosturile acestei instituții). Orice cadru didactic poate procura cu imprumut sau la sală orice carte existentă în biblioteca proprie a Casei personalului didactic sau în Biblioteca centrală pedagogică, Biblioteca centrală de stat sau la alte biblioteci din țară. Este de ajuns o scrisoare avizată de directorul școlii și Casa personalului didactic se pune în mișcare în folosul celor interesați. Nu numai atât, „Casa” vine în întimpinarea nevoilor de informații ale cadrelor didactice. Drept probă activitatea celor două documentariste prof. Alexandrina Jule și prof. Elena Alexandrescu, precum și a întregului mic, dar robust colectiv: buletinele de informare și documentare de uz intern care se trimit gratuit tuturor școlilor. S-a alcătuit un fișier de bibliografii pe teme și subteme. Există și fișiere ale bibliografiilor pe nivele și discipline de învățămînt. Mai există un fișier cu articole din periodice, un fișier cu referate descriptive și... lista ar mai putea continua, și bineînțeles „relațiile” cu alte biblioteci mari din țară. Casa mai dispune de 420 filme didactice. Lista acestora este grupată tematic într-o circulară difuzată tuturor școlilor în care sint precizate condițiile de folosire a filmelor. Este adevărat deci, Vasluiul nu dispune de aceeași dotare cu carte ca cea de care dispun marile centre universitare. Dar Casa județeană a personalului didactic se oferă ca un intermediar între fondul de carte și personalul didactic al județului, astfel încît acesta din urmă să aibă posibilități egale de acces la mijloacele de informare pe care le presupune studiul individual.

OCTAVIAN BUZESCU

INVĂȚĂMÎNTUL SERAL

Lecția se învață în clasă

Deci: acasă, elevul de la seral are mai puțin timp pentru studiul individual, pentru adîncirea și dezvoltarea cunoștințelor dobîndite la lecție...

Dar tocmai fiindcă este atît de puțin acest timp — îmi spune ing. Ștefan Filimon, directorul Liceului agroindustrial din comuna Sintana, jud. Arad, care se ocupă și de pregătirea elevilor în disciplina Tractorare — ceasurile sau, cel puțin, minutele pe care seraliștii și le pot rezerva din cînd în cînd pentru perfecționarea pregătirii (completarea, adîncirea, consolidarea cunoștințelor căpătate la cursuri), el trebuie ocupat cu activități individuale eficiente anume gîndite de către profesori pentru munca intelectuală independentă a elevilor.

Astfel, se poate recomanda clasei ca pînă la lecția următoare să se gîndească la răspunsul ce s-ar putea da unei întrebări ce se desprinde din întreaga explicație, să interpreteze un anumit fenomen pe baza datelor primite în cursul lecției, să clasifice din alte puncte de vedere decît din cele folosite la oră etc. — activități care nu cer neapărat imobilizarea acasă, la masa de scris, cu caietul și creionul în mînă. Este ceea ce a făcut și prof. Elena Gligor care predă, la școala de mai sus, Limba și literatura română: la sfîrșitul lecției despre Dimitrie Cantemir a cerut clasei a IX-a să reflecteze asupra unor pasaje transcrise în carte din opera cărturarului, pentru ca, la ora următoare, elevii-seraliști să poată discuta despre conținutul de idei al acelor fragmente, despre semnificația și valoarea lor socio-politică și literară.

Bineînțeles, limba și literatura română nu stă în fruntea disciplinelor

care pot folosi prioritar acest procedeu: exercițiul scris prezintă, și la seral, în studiul limbii și literaturii române, o importanță capitală. După caz însă (scopul lecției, grad de solicitare și oboseală al elevilor, timpul de care dispun ei pentru munca în afara de clasă etc.), ideea directorului școlii are valoare practică chiar și în cazul unor asemenea obiecte de învățămînt. (Dar, de altfel, deprinderea elevilor de a vorbi corect, de a se exprima frumos, de a expune oral logic și ordonat face și ea parte dintre obligațiile de competență ale profesorului de limbă și literatură, ajutat desigur de toate celelalte cadre didactice).

Prof. ing. Ștefan Filimon ne-a sugerat și o altă modalitate de a consolida și lărgi pregătirea asigurată la lecție — prin activități în afara de clasă care să nu sacrifice din timpul liber al elevului. Mă grăbesc să o transcriu: la disciplinele strîns legate de meserie, profesorii nu ar fi refuzați dacă ar propune șefilor sectoarelor în care lucrează muncitorii elevi, să aleagă, din paleta diversă de sarcini pe care le pot da zilnic acestora, pe cele care oferă cîmpul cel mai larg de aplicare a cunoștințelor predate la o lecție sau alta, de a verifica valoarea lor științifică, de a le completa și lărgi.

Ideea, care se înscrie foarte bine în specificul învățămîntului seral, aduce amînte profesorilor obligația lor de a ține o legătură strînsă cu întreprinderea, în primul rînd pentru a gîndi împreună măsurile necesare bunei pregătiri a fiecărui elev.

Cum nu întotdeauna pot fi (și nu trebuie să fie) ocolite temele scrise pentru acasă — dar, poate, la seral, cu-

vîntul „teme” este cam exagerat — multe cadre didactice folosesc lucrări „anume gîndite”, cum spunea directorul școlii de mai sus, ca să vehiculeze la maximum cunoștințele dobîndite și să asigure fixarea lor în cadrul sistemului prevăzut de programe. De exemplu, la Liceul din Sintana, profesora Minerva Codreanu, cere elevilor, pentru lecțiile de literatură română, să efectueze acasă, în casete, succinte sinteze pe baza unor puncte anunțate din clasă: iar profesorul de matematică Vincențiu Pinta (care, la oră, lucrează tot timpul cu elevii la tablă) le dă pentru acasă exerciții inspirate alese pentru consolidarea cunoștințelor și deprinderilor de activitate matematică.

Se înțelege că, în continuare, rămîne pentru profesor și obligația de a verifica în conștient și în formă lucrările date ca muncă independentă acasă, de a atrage atenția asupra greșelilor și de a lămurii toate neclaritățile. Există școli în care, cadrele didactice, în special cele de limbă română, limbi străine și matematică, obișnuiesc să corecteze cu mare atenție nu numai lucrările date pentru acasă, dar și ceea ce elevii au scris în clasă pe maculatoare — atît pentru a ajuta concret pe fiecare școlar în munca sa cit și pentru a cunoaște progresele pe care le face fiecare membru al colectivului clasei.

În principiu, mai ales la seral, lecția trebuie învățată din clasă. Dar nu oricum elev reușește să plece de la școală cu lecția știută — și aici particularitățile individuale își spun cuvîntul — și nu orice lecție de la orice disciplină se poate încheia prin stăpînirea perfectă de către clasă a întregului material predat. Manualul, notițele și de ce nu? — consultațiile și meditațiile pentru seraliști, iar cînd se poate da, lucrarea pentru acasă, concură la buna pregătire a elevului. Este de înțeles și de apreciat efortul liceului din Sintana de a face ca fiecare elev să aibă materialele, caietele și ustensilele necesare

și să le folosească permanent ca pe niște unelte prețioase de lucru. Subliniez reușita școlii pe această linie cu atît mai mult cu cît, din unele locuri, ne-au fost semnalate lipsuri în privința asigurării fiecărui elev seralist cu cărțile absolut necesare. Astfel, prof. Ștefan Vintilescu de la Liceul industrial din Pucioasa, jud. Dimbovița, se plînge că în localitatea lor „problema procurării manualelor este foarte grea deoarece ele nu există”, că „în librării au fost unele manuale vechi și nici acestea nu s-au ajuns, aspecte ce se repetă de mulți ani”. Or, învățarea... fără manual coboară foarte mult stacheta calității, din motive pe care nu trebuie să le mai spunem, iar la unele obiecte, cum ar fi limbile străine, face practic imposibilă însușirea cunoștințelor. Ar fi de amintit și preocuparea stăruitoare din unele școli de a-i ajuta pe elevi să-și procure și cărțile de literatură beletristică și științifică indicate pentru lectura particulară. „Dacă m-am străduit să asigur cărțile necesare lecturii suplimentare — mi-a spus o profesoară de la Liceul industrial din Rîșnov, jud. Brașov — elevii, avîndu-le în bibliotecă, le-au și citit”. În alte școli, bunăoară, Liceul economic și de drept administrativ nr. 1 din București există și bunul obicei de a procura bilete de spectacole și pentru seraliști — gest foarte apreciat de către elevi, cu efecte pozitive asupra volumului și calității cunoștințelor de literatură, de istorie etc.

Asemenea inițiative demonstrează că profesorii, conducerea școlilor și elevii înșiși din sistemul învățămîntului seral vădesc o preocupare din ce în ce mai mare pentru găsirea unor modalități de acțiune cît mai eficiente, astfel încît — în condițiile timpului limitat de care dispun pentru studiu, elevii angajați în producție — frecventarea școlii să se soldeze cu rezultate superioare.

ANA COSMIN

UN OBIECTIV DE CEA MAI MARE ACTUALITATE

Odată cu începerea acestui an și, totodată, a cincinalului 1981—1985, întreaga activitate din toate ramurile economiei naționale se desfășoară pe o bază nouă care permite, așa cum a indicat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, „aplicarea corespunzătoare, consecventă a noului mecanism economic, a principiului autoconducerii muncitorești și autogestiuunii”.

Această nouă și vastă așezare a întregii noastre economii naționale într-o concepție dinamică, de maximă eficiență și profund democratică — rod al gândirii creatoare a secretarului general al partidului — se cere temeinic studiată de către toate cadrele didactice, precum și de către întregul tineret școlar.

Este necesar ca însușirea noului mecanism economico-financiar, a principiilor autoconducerii muncitorești și autogestiuunii de către elevi să se realizeze ca o parte integrantă a formației acestora pentru muncă și pentru viață, astfel încât, la absolvirea diferitelor niveluri și profile de pregătire să se poată încadra în muncă, în producție, ca muncitori, ca specialiști bine pregătiți.

În aceste pagini ale revistei, publicăm câteva articole care abordează doar unele aspecte ale pregătirii elevilor, sub raport teoretic și practic pentru însușirea noului mecanism economico-financiar, ale participării acestora, încă din timpul anilor de școală, la activitatea productivă, la realizarea unor sarcini cu caracter economic. Vom continua publicarea și a altor articole pe această temă.

ASPECTE METODICE

Lecții despre noul mecanism economico-financiar

Noul mecanism economico-financiar este un fenomen complex cu ample rezonanțe asupra întregii dezvoltări economico-sociale imediate și de perspectivă a României socialiste. Introducerea sa eficientă în viața practică depinde de o multitudine de factori între care unul este esențial: cunoașterea aspectelor teoretice ale noului mecanism și a tuturor implicațiilor sale practice, de către participanții direcți la activitatea economico-socială.

Școala deține un loc important în procesul formării și pregătirii noi generații pentru încadrarea rapidă și deplină a absolvenților primei și a celei de a doua trepte de învățământ în activitatea economico-socială. În acest sens procesul instructiv-educativ trebuie să țină seama de modificările care au loc în structura societății, în organizarea activității economice, de progresele cunoașterii și ale culturii să le reflecte și să ofere unor cunoștințe teoretice actualizate, accesibile și operante economic și în formarea unor deprinderi practice, toate acestea conform unei cerințe fundamentale a procesului instructiv-educativ modern: îmbinarea învățământului cu producția și cercetarea.

Însușirea temeinică de către elevi a categoriilor economice, înțelegerea modului de funcționare a activității economice, a specificității acesteia în societatea socialistă, presupune permanenta racordare a aspectelor teoretice la activitatea practică a elevilor, desfășurată în cadrul atelierelor școlare. Pentru aceasta este necesar ca profesorul de științe sociale să fie familiarizat cu activitatea atelierelor în care lucrează elevii, să cunoască dotarea acestora, modul de organizare a procesului de producție și a muncii, dacă există sau nu beneficii în urma activităților lor practice etc. Astfel, profesorul de științe sociale trebuie să păstreze permanent legătura cu aspectele complexe ale activității elevilor pentru a putea realiza corelarea acestor aspecte cu cele practice nemijlocite. Pe această cale noul mecanism economic înțețază să fie pentru elevi o abstracțiune lipsită de conținut pe care nu o înțeleg, el căpătând contururi și realitate. În același timp, dialogul teorie-practică permite sublinierea elementelor pozitive ca și a curenților ivite în aplicarea noului mecanism economic în cadrul microîntreprinderii școlare.

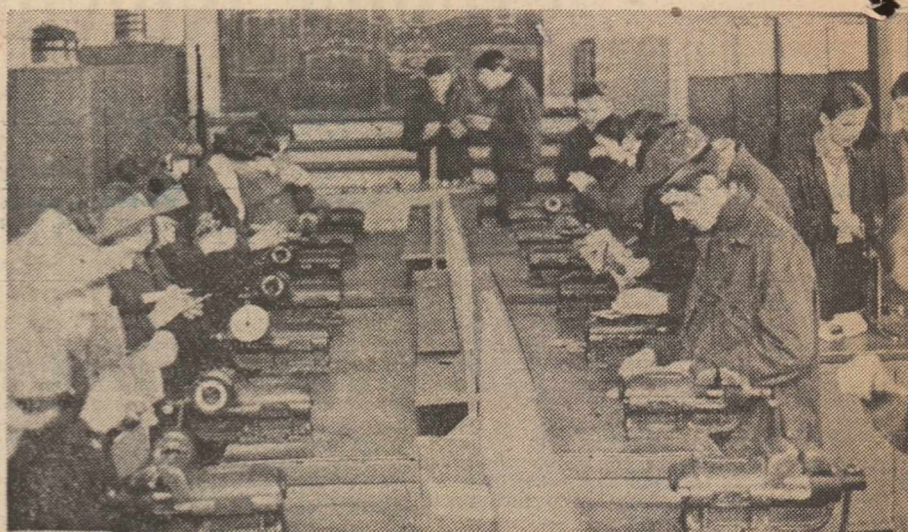
Modul în care este organizată activitatea practică în cadrul micro-întreprinderii care funcționează la Liceul de matematică-fizică nr. 1 oferă profesorului de științe sociale posibilitatea de a realiza corelația problemelor teoretice cu cele practice. Deoarece în liceul nostru practica în atelier se face doar în prima treaptă de liceu, predarea cunoștințelor economice se face diferențiat, la clasele a IX-a și a XI-a, sub aspect metodice și în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor. Cunoștințele economice predate la nivelul clasei a IX-a, mai simple, urmăresc familiarizarea elevilor cu problemele economice, însușirea unor categorii economice, înțelegerea unor fenomene și procese economice. Dată fiind experiența lor nemijlocită, imediată, din atelierelor școlare se pot face referiri la cunoștințele lor practice prin ridicarea de la particular la general și invers în explicarea modului de desfășurare a procesului de producție. Fenomenele economice sînt privite mult mai complex la nivelul clasei a XI-a unde se introduc un număr mai mare de categorii economice relaționate într-un sistem; se discută aspectele

logice în desfășurare, fenomenele și procesele economice și se încearcă înțelegerea mecanismului de funcționare și de dezvoltare economico-socială a țării. Particularitățile de vîrstă ale elevilor îngăduie ridicarea la un nivel mai înalt de generalizare și abstracțiune și, în același timp, cunoștințele teoretice și practice din clasele anterioare permit elevilor înțelegerea mai profundă a fenomenelor economice. Totodată elevii au o mai mare independență în gândire și se poate pune accent pe munca individuală, pe problematizare.

Una dintre problemele care se pun în procesul instructiv-educativ, am arătat, ca este însușirea temeinică și adecvată a noului mecanism economico-financiar sub toate aspectele sale teoretice și practice. Explicarea noului mecanism se face în cadrul lecțiilor prin introducerea noilor categorii economice, autoconducere, autofinanțare, autogestiuune, prin stabilirea corelației complexe ce există între ele și între sitele categoriilor economice introduse în lecțiile anterioare (la lecția 11 indicații economice de producție netă și producție fizică; la lecția 12 productivitatea muncii și factorii creșterii productivității; la lecția 13 stimularea și răspunderea materială). Nu voi insista asupra metodelor prezentării teoretice a noilor categorii economice, a modului lor de funcționare și a consecințelor lor ci mă voi limita la analiza, la corelația aspectelor teoretice cu cele practice. Scopul lecției 14 este de a demonstra faptul că prin noul mecanism se realizează adin-cirea democrației economice prin acordarea unei mai mari autonomii unităților economice, prin autoconducere și autogestiuune, alături de creșterea eficienței activității economice. Desfășurarea lecției cuprinde introducerea și explicarea teoretică a noilor categorii economice, căile prin care se realizează cerințele noului mecanism. Pentru mai bună înțelegere a problemelor fac apel la cunoștințele anterioare ale elevilor obținute în lecțiile menționate mai sus și la experiența lor din cadrul activității practice, folosind concretizarea și problematizarea. Subliniez trăsăturile care se regăsesc în activitatea lor practică și posibilitățile de îmbunătățire prin aplicarea noului mecanism economic. Iată câteva din problemele puse în discuție în lecțiile noastre: există autonomie în utilizarea fondurilor proprii (de producție și de circulație) și cum se concretizează aceasta; care sînt căile creșterii eficienței folosirii fondurilor fixe și a capacității de producție, cum se regăsesc ele în activitatea micro-întreprinderii noastre; cum se stabilește planul micro-întreprinderii, care sînt factorii de decizie și cum se manifestă autoconducerea la nivelul micro-întreprinderii; cum s-a acționat pentru creșterea productivității muncii pe elev și pe atelier, etc.

Reactualizarea cunoștințelor și experiența practică din atelier, relevarea trăsăturilor care apar în activitatea practică de aplicare a noului mecanism economic, ca și posibilitățile de îmbunătățire chiar pe baza unor propuneri făcute de elevi facilitează înțelegerea și fixarea cunoștințelor teoretice, precizarea categoriilor economice prin baza empirică pe care o oferă. Astfel, se asigură fundamentul pentru aplicarea eficientă a noului mecanism economic de către elevii de azi în activitatea lor productivă ulterioară.

Prof. CORNELIA BANFI
Liceul de matematică-fizică nr. 1
din Cluj-Napoca

In atelierul de sculteri-matrișeri al Liceului industrial „Electroputere” din Craiova
(Fotografie realizată de cercul foto al liceului)

Atelierul-școală adevărată secție de producție a întreprinderii

Liceul industrial „Electroputere” din Craiova a devenit o adevărată școală a muncii, în pas cu dezvoltarea economico-socială a țării.

O problemă majoră care a stat în fața colectivului școlii a fost aceea de a traduce în viață cerințele acestui cincinal cu privire la trecerea la o nouă calitate și în pregătirea practică a elevilor și a realizării planului de producție în corelare cu planul de învățământ și programele școlare.

În cadrul școlii noastre elevii din anul I desfășoară activitatea practică în atelierul-școală din cadrul liceului, iar cei din anul II, în cadrul întreprinderii „Electroputere”, organizați în echipe pe lângă muncitori cu o înaltă calificare.

Ne-am preocupat ca elevii să cunoască particularitățile de prelucrare a materialelor cu care lucrează, să identifice cu ușurință proprietățile fizice, mecanice, tehnologice ale acestor materiale și în mod deosebit, să cunoască eficiența produselor pe care le realizează în concordanță cu planul de producție și programa școlară și în spiritul documentelor de partid privind noul mecanism economico-financiar.

Ca metodă de lucru, s-a stabilit că la stabilirea cifrelor de plan de producție pentru anul următor să fie prezente statul de factorii de răspundere al întreprinderii, și factorii de răspundere ai școlii atunci cînd se face desfășurarea cifrelor de plan pe întreprindere. De astfel reprezentanții liceului sînt prezente la toate analizele, directorul fiind parte din Consiliul Oamenilor Muncii pe întreprindere și al centralei „Electroputere”.

Împreună cu conducerea întreprinderii se stabilesc măsuri din timp pentru realizarea planului de producție al școlii, diferențiat pe ani de studii și meserii, pentru a asigura o bună calificare a elevilor.

Periodic, conducerea școlii, împreună cu conducerea întreprinderii, analizează desfășurarea practicii în producție și stabilesc măsuri privind asigurarea cu documentație, materiale.

De remarcat că peste 90% din planul producției al școlii este realizat din produse executate pentru întreprinderea „Electroputere”.

Printr-o cooperare intensă, atît cu specialiștii din întreprindere, cit și cu specialiștii de la Centrul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică — o parte dintre aceștia predînd și ore de specialitate — am reușit să asimilăm un număr de 23 de produse, executîndu-se operațiuni de la categoria a II-a pînă la a VI-a.

De exemplu: aparat manevră exterior pentru acționarea separatoarelor de curent; reostatul de excitație; reostate descărcătoare; amortizoare hidraulice și pneumatice, transformatoare de măsură; dispozitive de blocaj pentru diferite aparate electrice; ventil-claxon pentru locomotive Diesel și electrice; supapă dublă și altele, sînt toate produse de înaltă complexitate, executate de către elevi din pla-

nul întreprinderii, pentru întreprindere. O parte din aceste produse sînt omologate de către comisia de omologări a Centralei Industriale de mașini și aparate electrice, și se execută numai de școala noastră, atît pentru producția internă cit și pentru export.

De exemplu, ventilul claxon și supapa de reținere sînt produse care mai înainte erau importate, iar prin asimilarea lor de către Liceul „Electroputere”, am contribuit la reducerea importului cu aproape un milion de lei.

În prezent sînt în studiu asimilarea a încă cîțel produse care se realizează în cadrul planului de cooperare școală-întreprindere.

Măsurile luate ne-au permis ca în anul financiar 1980 să realizăm în cadrul atelierelor-școală o producție marfă de 3 700 000 lei, față de 3 400 000 planificate, iar la producția netă s-a obținut 1 700 000 lei față de 1 400 000 lei planificat. Aceste realizări ne-au permis să obținem beneficii importante, astfel ca la sfîrșitul anului în bilanțul financiar înregistrăm beneficii în valoare de 2 100 000 lei, ceea ce ne va permite ca în viitor să participăm la autofinanțare în vederea satisfacerii într-o măsură și mai mare a necesităților de învățămînt și a altor acțiuni în vederea creșterii nivelului de trai.

Alături de producția realizată în cadrul planului de producție, în atelierul-școală s-a mai executat și un număr important de produse și machete funcționale, prin autodotare în valoare de 800 000 lei cu care sînt dotate atelierelor și laboratoarele

Aceste rezultate au fost posibile datorită unei conlucrări fructuoase între întreprinderea „Electroputere” Craiova și Liceul industrial „Electroputere” care a realizat un efectiv de aproape 4 000 de

De menționat că școala beneficiază de o puternică bază materială, care se ridică la peste 65 000 000 lei, iar pe lângă zestrea actuală, în anii 1980, 1981 și 1982 școala are un plan de investiții-dezvoltare de 18 000 000 lei din fondurile întreprinderii „Electroputere”, astfel că alături de cele două pavilioane cu circa 40 de săli de clasă, laboratoare și cabinete tehnice, un atelier cu o suprafață de 2 500 m², șase cămine și o cantină care deservește peste 2 000 elevi interni, vor funcționa încă 20 de laboratoare și cabinete tehnice, un atelier de 1 000 m² și alte obiective, ceea ce ne va permite să școlarizăm în cele mai bune condiții cifra de aproape 4 500 de elevi prevăzuți în planul anual în cadrul acestui cincinal.

Aplicînd în mod consecvent hotărârile de partid privind măsurarea eficienței practice în producție ca o necesitate obiectivă, colectivul școlii noastre s-a integrat plener în îndeplinirea grija acestora și a tuturor sarcinilor pentru realizarea integrării învățămîntului cu cercetarea și producția.

Ing. MARIN NĂSTASIE
directorul Liceului industrial
„Electroputere” din Craiova

Participanți direcți în sporirea producției vegetale și animale

Inspectoratul școlar al județului Mehedinți a hotărît ca, în acest an școlar, culturile vegetale și creșterea animalelor să se intensifice, în concordanță cu posibilitățile reale oferite de solul județului nostru, să se depășească stadiul utilizării înguste, doar cu scop demonstrativ, a loturilor rezervate pentru ele. Așadar, în funcție de condițiile concrete existente, ele vor avea un loc bine stabilit în planul de culturi al fiecărei școli.

Urînd indicațiile secretarului general al partidului în cvintarea rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 15 octombrie 1980 privind organizarea exemplară a muncii

în agricultură, în așa fel încît fiecare metru pătrat de pămînt să fie cultivat, și să producă, inspectoratul școlar, în colaborare cu Direcția generală a agriculturii din județ a luat măsuri ca terenurile de întindere mică ce nu pot fi lucrate cu mijloace mecanizate de către unitățile agricole socialiste și se află în preajma școlilor să fie date în grija acestora și să fie lucrate de către elevi, pentru a nu mai rămîne nefolosite.

Pentru obținerea unor producții timpurii de legume și zarzavaturi, am extins în toate unitățile școlare, indiferent de zona geografică în care sînt plasate, cul-

tura forțată în solarii, microsolarii, răsădite, sere, răspunzînd astfel indicațiilor de a se produce cit mai multe legume pentru consumul populației din județul nostru.

Pentru ca școlile să dispună de răsăduri, de semințe și folie la timpul potrivit, ele colaborează cu unitățile agricole de pe raza comunei și cu întreprinderea județeană pentru legume și fructe, pe bază de contracte. Producția realizată pe loturile agricole și în sistem protejat se valorifică prin cantinele diferitelor unități de învățămînt sau, direct, prin vânzare liberă. Bineînțeles mai sînt și neajunsuri: nu toate produsele pot fi valorificate la timp și din această cauză se degradează; de asemenea, în perioada vacanței de vară nu toți profesorii care se află în activitate manifestă interesul necesar valorificării produselor agricole, lăsînd totul în grija profesorului de biologie-agricultură; în sfîrșit, nu întotdeauna lucrările care trebuie executate cu utilaje agricole se pot efectua la timpul oportun din cauza suprapunerii graficelor de producție. Am putea să adăugăm la aceste neajunsuri și faptul că nu întotdeauna reușim să obținem cantitatea și diversitatea de îngrășăminte trebuincioase lotului agricol.

În județul nostru, în fiecare an, școlile sînt în zonele cu plantații de duzi cresc vîrmi de mătase. Totuși trebuie să spunem că în județ există puține școli care și-au axat activitatea și pe creșterea animalelor mici (iepurii de casă, albine, porumbei, animale de blană, pește). Pentru a se ameliora această situație Inspectoratul școlar a nominalizat, începînd cu anul școlar 1979/1980, școlile care vor avea și această indolență.

Pentru cunoașterea și însușirea de către profesorii care predau agricultura și biologia a tehnologiilor moderne specifice diferitelor culturi, Inspectoratul școlar în colaborare cu Direcția generală a agriculturii din județ a organizat activități metodice și schimburi de experiență cu participarea unor specialiști din agricultură. În același scop se realizează o bună colaborare și cu Stația de cercetări pomi-

cole Mehedinți; această colaborare se soldează și cu înființarea unor pepiniere de producere a materialului săditor-pomicol, mai ales a nucului care se dezvoltă bine în unele zone din acest județ.

Cele trei licee agroindustriale din județ realizează instruirea practică a elevilor în fermele școlare a căror suprafață este de 15 hectare, fiind împărțită în loturi didactice care asigură produse agricole pentru sectorul zootehnic, pentru cantinele școlare, pentru desfacere pe piață. Bineînțeles, o parte a activităților elevilor se desfășoară în I.A.S.-urile și C.A.P.-urile din județ. Un exemplu pentru activitatea deosebită a unui liceu agroindustrial o constituie livrarea către fondul de stat a 1700 kg carne de către Liceul agroindustrial Halinga, această cantitate suplimentînd-o pe cea dată cantinei și taberei elevilor din municipiul Drobeta-Turnu-Severin.

În acest an vom determina toate școlile din mediul rural să utilizeze cit mai eficient terenurile agricole încredințate lor, pentru pregătirea practică a elevilor, să contribuie, prin măsuri operative și acțiuni adecvate, la creșterea răspunderii tuturor cadrelor didactice privind participarea lor la muncile din agricultură. O altă măsură prevede extinderea cercurilor științifice de elevi cu caracter practic agrobiologic și organizarea, la nivel județean, a unor concursuri cu caracter practic între colectivele de elevi ale diferitelor școli, din județ.

În acest fel, alături de celelalte obiective de învățămînt, științele agricole și practica productivă contribuie nemijlocit la rezolvarea sarcinii generale trasate de conducerea superioară de partid privind pregătirea multilaterală, de calitate, a forței de muncă necesare unei agriculturi moderne.

Prof. POLIXENIA POPESCU
inspector școlar
Prof. VICTOR CREȚOIU
inspector general adjuncțiu
Inspectoratul școlar al județului Mehedinți

O acțiune cu mare eficiență economică și educativă

În recentele cuvîntări ale secretarului general al partidului, rostite la Plenarele C.C. al P.C.R. din luna octombrie și decembrie 1980 și în cuvîntarea de la Plenara Consiliului național al oamenilor muncii din 21 ianuarie 1981 sînt prevăzute măsuri importante pentru buna conducere a întregii economii naționale și pentru aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar. Promovarea acestui principiu care înseamnă sporirea continuă a eficienței întregii activități economico-sociale, privește pe toți oamenii muncii, indiferent de domeniul lor de activitate, pe toți cetățenii indiferent de vîrstă. În acest sens larg, înțelegem că trebuie să cunoaștem și să aplicăm și în învățămînt cerințele generale ale mecanismului economico-financiar în primul rînd, pregătirea multilaterală a tineretului școlar făcîndu-se o îmbinare mai armonioasă a laturii activ-educative pe plan științific și profesional, pentru a-l face capabil să înțeleagă necesitatea valorificării superioare a materiilor prime și materialelor, respectarea normelor de consum la energie, combustibil, materii prime și materiale, activitatea de recuperare și refolosire a materialelor; recondiționarea pieselor și subansamblelor uzate, ca și a problemelor privind investițiile.

Aplicarea mecanismului economico-financiar în învățămînt poate fi concretizată prin contribuția ce o aduce cadrele didactice și elevii din toate școlile la recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile.

Activitatea de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile nu este ceva nou și necunoscut pentru slujitorii școlii; credem însă că ne revine acum și mai mult sarcina de a îmbina, prin efecte educative sporite conștiințele celor pe care îi instruiem, efecte concretizate prin transformări comportamentale noi, eficiente ale acestora — și de ce nu? — chiar și ale opiniei publice în general.

La nivelul școlilor din județul Sibiu, activitatea de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile se referă la: materiale feroase și neferoase, hirtie, sticle și borcane, textile, polietilenă și altele, care sînt părți integrante din planul economic și de muncă patriotică al organizațiilor U.T.C. și de pionieri (totalizînd 17 milioane lei pe anul 1981, din care pentru anul 1980 fiind realizat și depășit în proporție de peste 12%).

Pentru a realiza latura educativă a activității, planul defalcat pe unități de învățămînt, valoric și material, este preluat ca sarcină de către toți factorii educaționali ai școlilor urmîndu-se ca fiecare acțiune concretă de realizare cantitativă să fie însoțită de aspecte calitative. În recenta Plenară a Consiliului județean al organizației pionierilor s-a analizat îndeplinirea planului economic pe anul 1980 și au fost premiate de către Întreprinderea județeană de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile școlile cu cele mai bune rezultate. Diplomele conțineau indemnuri ca acestea: „Pînă la 100 tone de hirtie, salvăm de la tăiere 1,7 hectare de pădure” sau „Folosirea unei tone de fier vechi, permite economisirea a circa 2 tone de minereu”

sau „În cîincinalul 1981—1983 trebuie să asigurăm 40—50% din nevoile interne de fier, metale neferoase, fire și fibre textile, uleiuri minerale. Deci „Stop risipei!”

Deoarece în anii anteriori s-a lăsat la dispoziția școlilor să utilizeze metode și procedee proprii pentru stringerea materialelor, depozitarea și predarea lor, s-au întîmpinat greutăți fie legate de mobilizarea unor spații din școli cu depozitarea lor, fie de insuficiența utilizării mijloacelor de transport conform capacităților. Cred că nu greșesc afirmînd că nu sîntem unicul județ care, din cauze, mai ales subiective, negliindu-se importanța economică și deci și cea educativă, unele școli au recurs la inlocuirea materialelor cu valoarea lor care, oricît de minimă ar fi în bugetul familial al copilului, acumulată, constituie sume însemnate.

Pentru a lichida asemenea fenomene negative, începînd cu acest an, respectiv din trimestrul al II-lea, inspectoratul școlar împreună cu organizația județeană U.T.C. și de pionieri au stabilit un plan comun de măsuri prin care s-a solicitat cadrelor didactice să explice, în contextul noilor măsuri stabilite de partid și de stat importanța economică a acestor materiale, iar pe plan organizatoric metodologia, de stringere și de predare la timp a acestora la întreprinderea de resort.

Conform acestor planurii de măsuri lunare, toate organizațiile U.T.C. din licee au fixat aceeași săptămîină pentru recuperarea hirtiei, iar, altă lună și aceeași săptămîină pentru recuperarea materialelor neferoase ș.a.m.d. printr-o asemenea organizare, putîndu-se lua măsuri din timp pentru planificarea necesarului mijloacelor de transport, eliminîndu-se timpul de depozitare.

Alături de întregul popor lucrătorii din învățămînt, personalul didactic și elevii din județul nostru am hotărît să întîmpinăm marile evenimente ale anului prin îmbunătățirea calitativă a muncii noastre. În acest context Consiliul județean al educației și învățămîntului și-a propus să întîmpine cea de a 60-a aniversare a creării Partidului Comunist Român atît prin rezultate mult mai bune în procesul instructiv-educativ cit și prin realizarea integrală de către elevi a planului economic de recuperare și refolosire a materialelor.

Creșterea eficienței economice a întregii activități sociale determinate de aplicarea consecventă a noului mecanism economico-financiar poate fi ilustrată la nivelul liceelor de specialitate prin eforturile ce se depun pentru autofinanțare. În acest sens menționăm că dacă în anul 1980 contribuția școlilor la autofinanțare era de 6—8% în medie, în acest an, prin buna organizare a practicii elevilor, ca și prin noile reglementări privind indicatorii urmăriți în planul de producție al liceelor, aceasta se va ridica pînă la 12—15%. Este o activitate înțeleasă de toate cadrele didactice și de elevi ca fiind una din îndatoririle primordiale ale dezvoltării și perfecționării învățămîntului nostru.

Prof. ing. ANA NICOLAU
inspector general
al Inspectoratului școlar județean Sibiu

CONSULTAȚIE METODICĂ

Concepție innoitoare de dezvoltare a economiei naționale

Viața economică a societății nu se desfășoară la intîmplare, ea este guvernată de legi economice obiective, de interese generale de grup sau individuale, de acțiuni regulatorii ale factorului conștient etc. Toate acestea își găsesc expresia în mecanismul economic, care, în practica economică concretă, se realizează printr-o mare diversitate de forme, metode și pirghii.

Mecanismul economic poartă întotdeauna amprenta relațiilor sociale de producție, ca atare mecanismul economic din țările socialiste reflectă specificul economiei socialiste, forma de mișcare a acesteia. De asemenea, el se constituie pornind de la nivelul de dezvoltare a forțelor de producție și a relațiilor de producție din fiecare țară socialistă în parte, în funcție de condițiile concret-istorice ale fiecărei etape, de la concepția economică a fiecărui partid comunist, reflectată în politica economică adoptată.

De fapt, ce este mecanismul economic? Acesta, după părerea noastră, se prezintă ca mod de organizare, conducere și funcționare a vieții economice, cuprinzînd totalitatea principiilor, formelor și metodelor de conducere și gestionare a economiei naționale și a verigilor ei componente, sistemul de categorii, de pirghii economico-financiare (preț, credit, dobîndă etc.) și de indicatori, modalități de folosire a cerințelor legilor economice, directive, sistemul cointeresării materiale, sistemul de reglementări juridice a fenomenelor și proceselor economice și sistemul relațiilor economice și juridice dintre subdiviziunile economiei naționale, dintre plan și piață. Toate aceste elemente ale mecanismului economic trebuie astfel gândite și create încît să se asigure armonizarea lor și, astfel, realizarea unui angrenaj suplu și funcțional, cu rol de dinamizare a vieții economice.

Rolul pe care îl are mecanismul economic în conducerea, organizarea și implicînd desfășurarea activității economice din societate implică adaptarea și perfecționarea continuă a lui la realitățile concrete, la cerințele progresului social-economic, în așa fel încît funcționarea acestuia să răspundă pe deplin cerințelor legilor economice obiective și intereselor generale ale societății. Perfecționările aduse mecanismului economic din țara noastră, pe baza Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din martie 1978, se înscriu în această cerință, reflectînd, de fapt, acțiunea de afirmare a unei noi calități în viața economică. Iată de ce, putem vorbi de un nou mecanism economico-financiar, care, așa cum a fost conceput și cum se aplică, nu constituie o negare a „vechului” mecanism economic, ci perfecționarea acestuia, innoirea lui în funcție de noile realități și cerințe ale etapei actuale.

Noul mecanism economico-financiar trebuie văzut ca rezultat al preocupării continue a partidului și statului nostru pentru îmbunătățirea și perfecționarea formelor și metodelor de conducere, organizare și planificare a economiei, pentru lărgirea cadrului de participare nemijlocită a oamenilor muncii la decizii, pentru creșterea responsabilității lor în gospodărirea părții din avuția națională pe care o folosesc, pentru ridicarea eficienței economice a fiecărei întreprinderi cit și a întregului sistem economic.

La baza noului mecanism economico-financiar stă o nouă concepție despre dezvoltarea economică, creație a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care pune pe prim plan eficiența economică. Drept urmare, procesul de perfecționare a avut în vedere următoarele principiale direcții: înlăturarea din cadrul mecanismului a acelor elemente care frînau progresul economic, includerea în mecanism a unor elemente care să permită declanșarea inițiativei creatoare a tuturor oamenilor muncii, stabilirea mai rațională a atribuțiilor, competențelor și responsabilităților unităților economice și a celorlate subdiviziuni ale economiei naționale, asigurarea flexibilității întregului mecanism. Aceste direcții au fost concretizate în măsuri și acțiuni concrete prin intermediul actelor normative care au creat cadrul juridico-economic noului mecanism.*

Principalele elemente ale noului mecanism economico-financiar sînt autoconducerea muncitorească și autogestiunea economico-financiară. Ele apar ca elemente de noutate, cu rezonanțe și implicații deosebite în activitatea unităților economice și, evident, a întregii economii naționale, fiind considerate, pe bună dreptate, pilonii centrali și, în același timp, suportul economic și practic al noului mecanism economico-financiar.

Autoconducerea muncitorească se manifestă, în perioada actuală, ca formă concretă prin care se realizează în practică tripla calitate a oamenilor muncii: proprietari, producători, beneficiari. Ea cuprinde mecanismul de realizare a democrației economice, ansamblul formelor și metodelor de conducere colectivă la nivelul unităților economice și administrativ-teritoriale.

În această viziune, autoconducerea muncitorească se prezintă ca formă de conducere a unităților economice prin care se realizează armonizarea intereselor produ-

cătorilor, imbinarea organică a acestor interese cu interesele societății. Autoconducerea muncitorească, așa cum este concepută să funcționeze în țara noastră, permite imbinarea conducerii participative a fiecărei unități cu conducerea centrală la nivel de economie națională, deci constituirea unui sistem de conducere al unităților suplu, adaptabil noilor cerințe ale progresului economico-social.

Analizînd organele autoconducerii muncitorești la nivelul unităților economice, conținutul activității lor, putem desprinde o serie de elemente de ordin calitativ care pun în evidență saltul făcut și anume: o nouă configurație a organelor respective, mutații de funcțiuni și responsabilități (ex. secretarul comitetului de partid este președinte al C.O.M.); un nou model de relații dintre ele, răspunderea întregului colectiv, intercondiționată și împletită cu aceea a fiecărui membru component etc.

Autoconducerea muncitorească se bazează pe autogestiunea economico-financiară, concepută ca formă concretă prin care se administrează, gospodărește, conduce și dezvoltă proprietatea socialistă la nivel microeconomic. Autogestiunea economico-financiară, ca principiu și metodă concretă de conducere a unităților economice, presupune desfășurarea unei asemenea activități de către unitățile socialiste încît din veniturile obținute să se acopere cheltuielile de producție și circulație și, în același timp, să se asigure înlăturarea și a altor cerințe ale noului mecanism economico-financiar și anume: restituirea către societate a fondurilor avansate de aceasta către întreprinderi; participarea într-o măsură mai mare la constituirea unor fonduri centralizate ale statului destinate dezvoltării; asigurarea autofinanțării prin constituirea de fonduri proprii, cointeresarea materială colectivă și individuală prin constituirea de fonduri adecvate etc.

Introducerea autogestiunii economico-financiare și autoconducerii muncitorești, ca de altfel întreg procesul de perfecționare a mecanismului economic a permis înnoiri în ansamblul de pirghii, instrumente, metode de gospodărire și conducere a unităților economice, în sistemul de relații economico-financiare care se stabilesc între unități, între acestea și statul socialist. Noutățile vizează în principal următoarele probleme:

— perfecționarea indicatorilor economico-financiarilor prin: înlocuirea valorii producției globale cu valoarea producției nete; introducerea indicatorilor fizici pe baza cărora se stabilesc sarcinile de producție, investiții, comerț exterior etc.; extinderea și îmbunătățirea indicatorilor și normativelor de eficiență;

— îmbunătățirea activității de planificare, acțiune prin care se urmărește fundamentarea științifică a planurilor anuale și cîincinale prin creșterea autonomiei fiecărei unități în elaborarea acestora și încadrarea organică a planurilor proprii la planul unic național;

— perfecționarea finanțelor unităților economice și reglarea rentabilității prin creșterea rolului pirghiilor economico-financiare în activitatea întreprinderilor, întărirea disciplinei financiare, introducerea bugetului de venituri și cheltuieli, instrument în care se reflectă starea economică, echilibrul financiar al fiecărei întreprinderi. Tot aici se cuvine a sublinia dreptul de constituire, la nivelul fiecărei unități economice, a unor fonduri proprii, necesare pentru asigurarea autofinanțării și pentru cointeresarea oamenilor muncii;

— realizarea pe criteriul noi a planificării și repartizării beneficiilor, asigurîndu-se prin aceasta, pe de o parte, sursele necesare pentru autofinanțare și pentru cointeresarea producătorilor prin participarea lor la beneficii și, pe de altă parte, contribuția fiecărei unități la formarea veniturilor generale ale statului socialist.

Toate acestea asigură prefaceri și înnoiri în întreg sistemul funcțional și de conducere al unităților economice, transformări de ordin calitativ în întreaga activitate economico-financiară, administrativă și social-politică a întreprinderilor, angrenarea lor mai amplă la circuitul economic național.

Conf. univ. dr. VIOREL CORNESCU
Lector univ. DAN FOCȘA

* În acest sens amintim: Legea nr. 5/1978, cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat; Legea nr. 12/1980, pentru întărirea autoconducerii muncitorești și autogestiunii economico-financiare și valutare în activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională; Legea nr. 29/1978 privind formarea, planificarea, destinația și valoarea beneficiilor; Legea nr. 8/1972 (revăzută) cu privire la dezvoltarea economico-financiară a României; Legea nr. 9/1972, (revăzută), Legea finanțelor etc.

Conținutul și principalele direcții ale activității sindicatelor din învățământ

TEMATICĂ ORIENTATIVĂ*)

2. Cu privire la activitatea politico-educativă, cultural-științifică și sportiv-turistică

— Organele sindicale din învățământ contribuie la cunoașterea temeinică de către personalul muncitor — îndeosebi a membrilor de sindicat necuprinși în învățământul de partid și de U.T.C. — a documentelor Partidului Comunist Român, a cuvîntărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, pentru însușirea și împlinirea neabătută a politicii Partidului Comunist Român.

— În centrul activității lor politico-ideologice și cultural-educative, sindicatele din învățământ pun cultivarea, în rîndul membrilor lor de sindicat, a dragostei netărmurite față de patria noastră socialistă, a hotărîrii neabătute ca, împlinind politica Partidului Comunist Român, să muncească cu dăruire, cu abnegație și cu devotament pentru educația comunistă a tinerelor generații și pregătirea forței de muncă, corespunzător cerințelor înaintării României spre comunism.

— Organele și organizațiile sindicale din învățământ se ocupă cu prioritate de dezvoltarea conștiinței socialiste a cadrelor didactice și a întregului personal din învățământ, de cultivarea valorilor morale-spirituale comuniste, de creșterea gradului de responsabilitate și de disciplină în lumina trăsăturilor personalității omului nou, militant activ și conștient al socialismului și comunismului.

— O deosebită atenție se acordă problemelor eticii profesionale, promovării unei comportări exemplare în muncă, în viață și în familie, întăririi răspunderii personale, ordinii și disciplinei desăvîrșite în activitate; se vor combate cu fermitate orice manifestări de superficialitate în pregătirea și perfecționarea profesională, de nerespectare a prevederilor programelor școlare, de deplasare față de sarcina de a asigura o bună pregătire tinerilor elevilor, precum și orice fel de abateri de la prevederile legislației școlare și de la reglementările privind activitatea didactică, orice încălcare a normelor eticii și echității socialiste.

— Organele și organizațiile sindicale din învățământ acordă întregii lor atenție realizării următoarelor sarcini în domeniul activității lor politico-educative, cultural-artistice și sportiv-turistice:

— ridicarea continuă a nivelului de pregătire științifică a cadrelor didactice, asimilarea cunoștințelor necesare pentru dezvoltarea concepției materialist-dialectice și istorice, formarea unei gândiri și a unui comportament atest;

— atragerea largă a cadrelor didactice la creația tehnică, științifică și cultural-artistică în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României” atât prin stimularea unei intense munci de creație în domeniul

mijloacelor de învățămînt și, în general, a tehnologiei didactice, precum și dezvoltînd activitatea formațiilor cultural-artistice ale personalului didactic, ca mijloc de educație socialistă a maselor de oameni ai muncii;

— sporirea contribuției cadrelor didactice — îndeosebi din localitățile rurale — la răspîndirea cunoștințelor științifice, la întreaga muncă de formare și afirmare a conștiinței socialiste a locuitorilor din localitățile în care își desfășoară activitatea;

— dezvoltarea continuă a cuprinderii și a rezultatelor în cadrul „Cupei sportive învățămînt-cultură”, ca parte integrantă a Competiției naționale „Dacia” și, precum și organizarea unor activități de petrecere plăcută și utilă a timpului liber de către membrii de sindicat din învățămînt și familiile acestora.

3. Cu privire la activitatea în domeniul social și al legislației muncii

— Organele și organizațiile sindicale din învățămînt se preocupă de realizarea, în cadrul specific al unităților de învățămînt, a politicii Partidului Comunist Român privind grija față de om și față de cerințele sale de muncă și de viață, în scopul asigurării condițiilor corespunzătoare pentru activitatea didactică a oamenilor școlii și condițiilor de viață ale acestora, precum și privind organizarea asistenței sociale, a protecției muncii și a altor măsuri care pot contribui la ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc în învățămînt. Punînd în centrul activității lor împlinirea acestor obiective, sindicatele din învățămînt au îndatorirea să rezolve toate problemele sociale ce se ridică la colectivele respective, cu operativitate și principialitate, în spiritul legilor și actelor normative care reglementează condițiile de muncă și viață ale personalului muncitor, al normelor eticii și echității socialiste, al umanismului socialist.

Se acordă întreaga atenție stării de sănătate a personalului din învățămînt și respectării prevederilor legale privind acordarea asistenței medicale și a concediilor medicale, reducerii numărului de zile absente.

— În conformanță cu prevederile legislației noastre socialiste, comitetele sindicalelor, împreună cu comisiile de conducere din unitățile de învățămînt, vor aproba cererile privind închirierea de locuințe personalului din învățămînt, știință și cultură și vor raporta în adunările generale ale oamenilor muncii asupra modului în care au fost soluționate cererile de locuințe din fondurile statului. De asemenea, vor aproba propunerile privind persoanele care urmează să primească credite în vederea construirii de locuințe proprii personale.

— În domeniul activității lor sociale, sindicatele din învățămînt acordă o deosebită atenție asigurării și respectării tuturor măsurilor necesare de protecția

muncii, a concediilor legale de odihnă, trimiterea oamenilor muncii în stațiuni de odihnă și tratament, acordarea ajutoarelor materiale și tot ceea ce privește respectarea drepturilor legale ale oamenilor muncii; se ocupă de popularizarea legilor statului nostru — și, mai ales, a Legii educației și învățămîntului și a tuturor reglementărilor privind învățămîntul — a decretelor, hotărîrilor și celorlalte acte normative ce se cer cunoscute de oamenii muncii; de asemenea, odată cu asigurarea cunoașterii acestor prevederi, se desfășoară o largă acțiune de mobilizare a tuturor cadrelor didactice pentru respectarea cu strictețe a legilor statului nostru; acordă sprijin tinerelor cadre didactice în acțiunea de integrare socio-profesională, de asigurare a condițiilor de muncă, de locuințe și de viață corespunzătoare; asigură creșterea aportului cadrelor didactice la buna gospodărire a unităților de învățămînt, la folosirea și buna întreținere a avutului obștesc, a spațiilor de învățămînt, a bazelor didactico-materiale, precum și soluționarea cererilor și sesizărilor întemeiate ale personalului din învățămînt, cercetarea și rezolvarea atență a fiecărei scrisori adresate sindicatului.

4. Cu privire la viața de organizație

— Sindicatele din învățămînt — ca cea mai largă și mai cuprinzătoare organizație de masă a personalului muncitor din unitățile din învățămînt — desfășoară munca lor politico-organizatorică în funcție de obiectivele și sarcinile ce decurg din politica internă și externă a Partidului Comunist Român și a statului nostru, precum și din documentele Uniunii Generale a Sindicatelor din România, din hotărîrile Conferințelor Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură.

— Potrivit Legii nr. 5/1978, Legii educației și învățămîntului nr. 28/1978 și în lumina Proiectului Tezelor U.G.S.R., există cadrul corespunzător participării reprezentanților sindicatelor în organele de conducere colectivă și birourile acestora, această participare trebuind să se manifeste activ în întreaga muncă de conducere a unităților de învățămînt, în toate împrejurările și etapele activității unităților respective.

— Comitetele sindicatelor și birourile grupelor sindicale din învățămînt pregătesc și desfășoară adunările generale ale oamenilor muncii, reprezentanții sindicatelor în organele colective de conducere avînd îndatorirea de a contribui la realizarea cu succes a sarcinilor fiecărui colectiv didactic. Funcția de președinte al adunării generale a oamenilor muncii, atît în cursul desfășurării acesteia, cit și între adunări este exercitată de președintele sindicatului sau, respectiv, de către organizatorul grupei sindicale. Conform prevederilor ca adunările generale ale oamenilor muncii să aibă loc de două ori pe an, în învățămîntul preșcolar primar, gimnazial și liceal se organizează o adunare în luna iunie (pentru preșcolarii primar și gimnazial) și în luna iulie (pentru ciclul liceal) în cadrul căreia are loc analiza activității colectivului unității de învățămînt pe anul școlar încheiat și, îndeosebi, a rezultatelor obținute de elevi la învățatură, adoptînd măsurile necesare pentru organizarea activității de sprijin în timpul vacanței de vară a elevilor rămași în urmă la învățatură sau care au de recuperat unele lipsuri în pregătire, precum și progra-

mul de perfecționare a cadrelor didactice în lunile de vară și măsurile de pregătire pentru deschiderea cursurilor viitorului an școlar, iar a doua adunare generală se organizează în luna septembrie, după constăturile cadrelor didactice, care preced deschiderea cursurilor, punîndu-se în dezbatere Planul general de muncă al colectivului didactic și Planul de producție al atelierelor școlare pentru întregul nou an școlar, asigurînd astfel participarea tuturor oamenilor muncii din școală la conducerea activității din unitățile de învățămînt.

— În ceea ce privește adunările generale ale oamenilor muncii, organele sindicale au îndatorirea să depună toate eforturile ca acestea să devină adevărate tribune de analiză și dezbateri în spirit critic și autocritic a problematicei de muncă și de viață cu care se confruntă unitatea respectivă, să stimuleze participarea oamenilor muncii la luarea celor mai potrivite decizii, la analiza stilului și metodelor de muncă ale organelor colective de conducere, la întărirea răspunderii în muncă, a ordinii și disciplinei în întreaga unitate.

— În domeniul vieții de organizație, sindicatele din învățămînt mai au în vedere și următoarele sarcini:

— dezvoltarea continuă a democrației în viața de organizație, împlinirea răspunderii personale cu răspunderea colectivă, promovarea consecvență a spiritului combativ revoluționar, a spiritului critic și autocritic, întărirea muncii și conducerii colective în întreaga viață de organizație;

— asigurarea unei planificări realiste a muncii și realizarea eficientă a sarcinilor propuse;

— atragerea largă a membrilor de sindicat, activul obștesc la viața de organizație, în comisiile pe probleme și în organizarea activităților și manifestărilor inițiate pe linia sindicală;

— dezvoltarea, în întreaga lor activitate, a conlucrării cu conducerea administrativă ale unităților școlare, cu organizațiile de copii și tineret, cu comitetele cetățenești ale părinților și, după împrejurări, cu sindicatele din alte ramuri de producție, îndeosebi pentru dezvoltarea activităților practico-productive ale elevilor, pentru controlul muncitoresc, privind buna gospodărire a cantinelor, căminelor, atelierelor, laboratoarelor, loturilor școlare și pentru amenajarea și asigurarea eficienței educative și economice a gospodăriilor-anexă.

— Prin întreaga viață de organizație, prin toate laturile activităților, sindicatele din învățămînt militează cu patriotism, cu abnegație și cu devotament pentru împlinirea exemplară a sarcinilor puse de partid în fața învățămîntului, pentru pregătirea și perfecționarea forței de muncă în cincinalul 1981—1985 și în întregime în perspectiva acestui deceniu.

★

Așa cum am menționat și în numărul precedent al revistei — în care am publicat prima parte a acestei tematici — recomandările tematice urmează să fie adoptate și integrate de organele sindicale din învățămînt în acțiunile de pregătire a activului sindical care au loc, îndeosebi, în această perioadă premergătoare Conferinței U.S.I.S.C. și Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din România.

COSTEA TUDOR

*) Prima parte a acestei tematici orientative a apărut în numărul precedent (ianuarie 1981) al revistei noastre.

Colaborarea școală-organizația U. T. C.

Sprijin de nădejde al conducerii școlii

Conducerea de către partid — principiu fundamental al activității organizațiilor U.T.C. — incumbă colectivului de cadre didactice comuniste necesitatea înțelegerii juste de a oferi nu numai cadrul politico-ideologic, ci și sprijin concret în activitatea de formare multilaterală a tineretului școlar. În acest context, reasezarea învățămîntului pe baze noi, revoluționare, impune organizației de partid din școală să orienteze munca organizațiilor U.T.C. astfel încît să fie raportată permanent la transformările și mutațiile petrecute în procesul instructiv-educativ.

Participarea activă, social-productivă, social-politică și instructiv-educativă a tineretului în societatea noastră se întrepătrunde cu participarea acestuia la conducere, reflectînd profundul democratism de care beneficiază tîna generație.

Relația profesor-elev a dobîndit în liceul nostru valențe deosebite, în sensul permanentului dialog dintre cadrele didactice, dintre conducerea școlii de o parte și colectivele de elevi de cealaltă parte, urmărindu-se creșterea rolului organelor și organizațiilor U.T.C. Iată de ce Consiliul de conducere al școlii și-a propus, încă de la începutul anului școlar, să prezente în cadrul adunărilor oamenilor muncii necesitatea cunoașterii și înțelegerii de către fiecare profesor a particularităților muncii politico-organizatorice în rîndul elevi-

lor, avînd în vedere următoarele: — trăsăturile caracteristice adolescenței; specificul formelor de învățămînt care determină constituirea unor colective pentru perioade relativ scurte de timp; vîrsta care se identifice cu anii de ucenicie în cadrul organizației U.T.C.

Prezența secretarului comitetului U.T.C. din liceu în Consiliul de conducere a devenit viabilă, în momentul cînd problemele deosebite cu care se confruntau elevii sau hotărîrile organizației U.T.C. au fost supuse atenției întregului organ de conducere colectivă.

Fără îndoială, a existat o perioadă de pregătire a secretarului comitetului U.T.C. asupra modului de prezentare a problemelor deschis, sincer, principial, critic, dar și autocritic.

Uneori cînd intervenția nu se face din proprie inițiativă, secretarul U.T.C. este solicitat să participe activ spre a simți încrederea și atenția de care se bucură ca reprezentant al organizației de tineret în Consiliul de conducere.

Careurile operative organizate în școală cu participarea atît a elevilor, cit și a cadrelor didactice sînt un prilej de consolidare a autorității secretarului Comitetului U.T.C. față de colegi, față de toți elevii școlii, prin posibilitatea creată de a interveni alături de directorul școlii, determinînd, în același timp, întărirea rolului organizației de tineret.

În liceul nostru colaborarea dintre

colectivul de profesori și organizațiile U.T.C. a fost orientată cu prioritate în două direcții: participarea nemijlocită a cadrelor didactice, alături de elevi, la acțiunile specifice muncii cu tineretul; urmărirea modului cum se duc la îndeplinire sarcinile privind creșterea răspunderii în însușirea temeinică a cunoștințelor teoretice și practice, precum și a hotărîrilor proprii adoptate în cadrul adunărilor generale U.T.C.

În acest context, amintesc doar faptul că profesorul dîngit fiind, de regulă, propagandist la învățămîntul politic U.T.C. al clasei și comandant al detașamentului de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, determină premisele unui cadru optim real și permanent al activității de colaborare.

Relația profesor-elev în școala noastră, lipsită fiind de tutela cadrelor di-

didactice, a condus la dezvoltarea inițiativii elevilor, la întărirea rolului birourilor U.T.C., precum și la aplicarea principiului autoconducerii în cadrul organizației U.T.C.

Faptul că îndrumătorul U.T.C. este membru al biroului organizației de partid și, în același timp, responsabilul comisiei metodice a dirigîntilor, a creat posibilitatea perfecționării sistemului informațional în sens bilateral, rodul acestei colaborări fiind climatul de exigență revoluționară ce trebuie să caracterizeze întreaga activitate de educare a tineretului pentru muncă, pentru viață.

Prof. VASILE PANTELIMON
îndrumător U.T.C. al Liceului industrial nr. 4 din Ploiești

„Tîna generație și Organizația Națiunilor Unite”

Recent, Editura politică a publicat, sub semnătura lui Gh. Prisăcaru și D. M. Birlița o interesantă lucrare consacrată preocupărilor O.N.U. privind tîna generație. Înseriindu-se ca o primă și originală sinteză din literatura noastră social-politică, volumul „Tîna generație și Organizația Națiunilor Unite” are meritul de a realiza, din perspectiva politicii externe a partidului și statului nostru, o analiză competentă a actualității și perspectivelor relației O.N.U.-tineret și aceasta, cu atît mai mult cu cit, după cum se cunoaște, Adunarea Generală a O.N.U. a hotărît ca anul 1985 să fie declarat drept „An internațional al tineretului”.

După ce, într-un prim capitol, tineretul contemporan este apreciat ca o uriașă forță a progresului, autorii procedează la o analiză a relației O.N.U.-tineret, discutînd eficiența comunicării între Organizația Națiunilor Unite și mișcarea de tineret. Într-un capitol distinct sînt prezentate inițiativele românești privind tineretul. Sînt relevante preocupările constante pe care

România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-au acordat în decursul timpului, sporînd interesului O.N.U. față de problematica tineretului generației, în contextul creșterii rolului acestei organizații în viața internațională.

Prin unitatea și problematica abordată, prin acuratețea tratării, volumul prezentat se constituie într-o adevărată monografie, accesibilă — deopotrivă — specialistului și publicului larg cititor.

Informarea riguroasă pe care o oferă cititorului, evaluările pe care le formulează în legătură cu aspectele actuale ale mișcărilor de tineret, prezentarea pozițiilor în acest domeniu ale U.T.C. și U.A.S.C.R., ale României socialiste, toate acestea sînt argumente pentru a aprecia lucrarea drept un prețios instrument pentru toate cadrele didactice și, în special, pentru îndrumătorii și propagandștii organizațiilor U.T.C.

Dr. ANDREI POPESCU

Valorile formative ale activităților sportive

● Un experiment de atragere a tuturor elevilor ● Activitățile sportive pentru muncă și timpul liber ●

Un rol deosebit de important în realizarea obiectivelor educației fizice școlare în pregătirea elevilor pentru educația permanentă îl au activitățile sportive. De fapt, acestea continuă, la un nivel superior, pregătirea fizică a elevilor, efectuată în cadrul orelor de educație fizică.

Din activitățile importante pentru viața adultului enumerăm: natația, turismul, patinajul, schiul, gimnastica, alergările din atletism și unele jocuri sportive ca handbalul, voleiul și fotbalul. În cazul în care condițiile ne permit, ar fi bine să desfășurăm în școala noastră unele din aceste sporturi.

Profund convinsă de ideea că educația fizică școlară poate pregăti complex elevii pentru muncă, precum și pentru justi și folositoare petrecere a timpului liber, am demonstrat atât colegilor mei, profesorii de educație fizică, cât și organelor decizionale din unitățile școlare, necesitatea perfecționării activităților sportive școlare, a conținutului și diversificării întrecerilor, a lărgirii ariei de cuprindere a unui număr cât mai mare de școlari.

Am mai urmărit să demonstrez valoarea instructiv-formativă a pregătirii tinărului din zilele noastre, pentru ca acesta să se poată integra cât mai rapid și bine în procesul muncii, considerând că nici o altă formă de activitate nu reușește mai bine ca activitatea sportivă să dezvolte: creativitatea, disciplina și punctualitatea, fermitatea în luarea de decizii, ca să nu mai vorbim de spiritul de competitivitate — din însușirile de mare valoare pentru omul modern.

De fapt, consider că în acest fel se realizează ceea ce prevede din documentele de partid, care cere ca întreg tineretul nostru să practice sistematic și continuu exercițiul fizic, sub diferitele lui forme.

În studiul întreprins, am pornit de la o serie de ipoteze pe care le rezum astfel: efectuarea unor activități sportive de către elevii școlii generale contribuie la realizarea, în condiții cât mai bune, a obiectivelor

educației fizice școlare; stimularea interesului elevilor pentru practicarea unor sporturi în cadrul școlii poate contribui la formarea unor deprinderi care nu se vor stinge chiar și după terminarea școlii.

Ca metode de lucru am folosit: măsurători antropometrice (tală, greutatea, perimetrul toracic în inspirație și expirație, anvergura brațelor și perimetrul biacromial); măsurători fiziologice (puls, tensiune, capacitate vitală); unele date ale capacităților motrice: viteză, îndemnată, rezistență și forță.

Deși experimentul este încă la început, se constată deja că elevii, angrenați într-un sistem competițional variat și bogat, posedă indici superiori în ceea ce privește calitățile motrice, ca efect și a unei adaptări la condițiile de mediu.

Sînt convinsă că jocurile sportive contribuie în bună măsură la cultivarea spiritului de echipă, a conlucrării și intrajutorării, precum și a altor valori morale, proprii omului nou.

Voi continua acest experiment pe un timp mai îndelungat.

În orice caz, organizarea activității sportive în școală trebuie realizată astfel încât să cuprindem 80% din elevii școlii în activitățile prevăzute în cadrul „Daciadei” pe anul 1981.

Valoarea acestei competiții cu caracter republican inițiată de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost deja probată prin amploarea și varietatea întrecerilor, prin evantaiul larg de cuprindere, întrecere ce corespunde pe deplin etapei de dezvoltare a societății românești, îndeplinind sarcini de mare răspundere pe care partidul le-a pus în fața mișcării noastre sportive.

Prof. ADELA MATESCU
Școala ajutoare de fete
din comuna Tincăbești,
Sectorul agricol Ilfov al Capitalei

METODE ACTIVE

Organizarea învățării prin descoperire

VI

Descoperire și creativitate

Nu împărtășim aserțiunea (care, preluată necritic, circulă fără justificare dintr-o carte în alta sau dintr-un articol în altul) după care elevul în lecția prin descoperire ar reedita un fragment din drumul parcurs de cunoașterea umană, itinerarul descoperirilor științifice, ceea ce ar constitui argumentul necesar ca învățarea prin descoperire să fie denumită „învățare prin... redescoperire” (?).

Nedorind să ne angajăm într-o discuție terminologică inutilă pentru clarificările metodice pe care învățarea prin descoperire le impune cu stringență, vom preciza că, în cadrul unei lecții organizate de profesor prin descoperire, elevul este pus în situația omului de știință care studiază un datum din realitate (un fapt, un fenomen, un proces, un obiect, o relație ș.a.) pe lângă care toți ceilalți oameni trec fără să îl sesizeze sau, mai mult, să îl și înțeleagă sore a-l putea explica.

Pus în fața cerinței de a studia realitatea dată — chiar dacă studiul se reduce uneori numai la observarea și consemnarea aspectelor și elementelor relevate, fără interpretări sau conexiuni cauzale — elevul înfăptuiește transformări ale realității cu care inițial a început să lucreze, cum ar fi, spre exemplu, o reacție chimică produsă de două substanțe puse în contact și eprubeta. Aceste transformări pe care elevul le produce sînt, față de momentul inițial al lucrărilor sale de descoperire, aspecte noi, fapte noi, date noi, elemente noi, cunoștințe noi, toate însoțite de satisfacția obținută de pe urma surprizelor produse de transformările respective. Or, cînd am spus că elevul a produs „fapte noi, elemente noi, ș.a.” am gândit implicit și rezultatul acestei „producții de fapte noi, de elemente noi ș.a.” care reprezintă un act de creație. Pentru că, într-adevăr, lucrările efectuate de elevi în cadrul lecțiilor organizate prin descoperire sînt, în bună măsură, acte de creație, chiar dacă lucrările respective se desfășoară pe baza unor recomandări de lucru elaborate de profesor.

Descoperirea înseamnă creație, iar munca de descoperire, un element esențial al creativității.

Să urmărim o lecție de Geografie, organizată prin descoperire la clasa a V-a cu tema „Acțiunea apei asupra scoarței

terestre” și apoi să observăm în desfășurarea lecției unele aspecte ale relației dintre descoperire și creativitate.

Clasa a fost împărțită în șapte grupe a câte patru-cinci elevi fiecare, sarcinile de lucru fiind diferențiate de la o grupă la alta, după următorul program de lucru:

— **grupa 1:** să amestece într-un vas de sticlă în care s-a pus un sfert de litru de apă, 3 lingurițe de sol arabil de suprafață, cu 2 lingurițe de nisip și 1 linguriță de argilă; după ce s-a amestecat bine să se toarne tot conținutul într-un vas cilindric de sticlă și să se observe tot ce se întâmplă, minut cu minut timp de 10 minute, consemnând de fiecare dată observările făcute;

— **grupa 2:** să pună pămînt (sol arabil amestecat cu mranică) pregătit pentru răsădnică, într-un mic vas de sticlă, apoi să îl cîntărească cu o balanță de precizie; după aceea să examineze pămîntul din vas și să îl pună la cald în pe o sită la flacăra de gaz metan, timp de 10 minute; să țină, la fiecare minut, deasupra vasului de sticlă, cite un mic dreptunghi de sticlă și să observe dacă dreptunghiurile de sticlă se aburesc sau nu și ce suprafață ocupă eventualele aburiri; după scurgerea celor 10 minute să cîntărească din nou vasul de sticlă, să examineze pămîntul din vas și să consemneze cele două cîntăriri și tot ce au observat;

— **grupa 3:** să pună separat în trei vase cilindrice de sticlă (nu mai înalt de 10 cm.) pămînt, nisip și argilă; să bătătorească bine suprafața fiecărui vas și apoi cu o pipetă să lase ca într-o margine de vas să curgă timp de 5 minute picături de apă în fiecare dintre cele trei vase, de la înălțimea de 20 cm, cu o frecvență de 1—2 picături pe secundă; să noteze separat ce se întâmplă în vasul cu pămînt, în cel cu nisip și în cel cu argilă; apoi în altă margine a vaselor să toarne din nou timp de încă 5 minute, picături de apă, cu aceeași frecvență, dar de la înălțimea de 50 cm și să noteze tot ce observă;

— **grupa 4:** să pună separat în trei vase dreptunghiulare de sticlă pămînt, nisip și argilă; să bătătorească bine suprafața conținutului din fiecare vas; să ridice vasele de la un capăt cu circa 3 cm (punind sub ele cărți, caiete) și să toarne la marginea stîngă a vaselor timp de 5

minute picături de la o înălțime de 25 cm, cu o frecvență de 1—2 picături pe secundă; în continuare să ridice capetele vaselor cu încă 10 cm, după care să repete, la marginea dreaptă a vaselor, turnarea picăturilor; se notează observările;

— **grupa 5:** lucrare similară cu grupa 4, dar după primele 5 minute se continuă astfel: nu se mai înalță capătul ridicat al vaselor, dar picăturile în a doua serie de 5 minute se toarnă de la 50 cm înălțime deasupra vaselor; se notează tot ce se observă;

— **grupa 6:** pentru această grupă s-a pregătit din vreme o lădiță dreptunghiulară (15 cm înălțime, 30 cm lățime și 50 cm lungime) în care s-au pus trei straturi a câte 3 cm fiecare, de argilă, apoi de nisip și la suprafața pămînt arabil, bătătorindu-se fiecare strat; în mijlocul lădiței s-a imprimat presind o sticlă de 1 litru o adincitură cilindrică de circa 2 cm; după aceea se toarnă ușor apă pînă ce se umple adincitura; se observă ce se întâmplă și se consemnează observările făcute;

— **grupa 7:** s-a făcut o pregătire similară cu aceea de la grupa precedentă, dar în lădiță straturile au fost așezate astfel: primul strat de argilă s-a prezentat ca un plan înclinat cu 4 cm înălțime la un capăt și cu 1 cm la celălalt; stratul de nisip a fost uniform de 1 cm, iar cu stratul de pămînt s-a realizat o suprafață orizontală în așa fel, încît acest strat avea grosimea de 2 cm la capătul unde argila de dedesubt avea 4 cm și de 5 cm la capătul unde argila avea 1 cm; una din laturile lungi ale lădiței se înlătură ca elevii să vadă în secțiune cum se prezintă cele trei straturi; la capătul unde argila avea cea mai mare grosime s-a adincit cu ceva mai mult de 1 cm cu o sticlă de 1 litru; în adincitură se toarnă încet, încet apă; se observă tot ce se întâmplă și, îndeosebi, la capătul opus celui la care s-a turnat apă; se consemnează observările.

Studierea de către elevi a „fișelor de lucru” și efectuarea lucrărilor recomandate au ocupat circa 20 de minute din lecție; în ce a rămas pînă la sfîrșitul orei de curs au avut loc comunicarea de către elevi a observărilor făcute și valorificarea cu ajutorul profesorului a rezultatelor obținute de elevi.

Prin intermediul acestei lecții organizate prin descoperire, s-au realizat, în principal, următoarele:

— elevii au observat cu atenție fenomene noi produse de ei și au fost puși în situația de a le explica, interpreta, emite ipoteze, discuta între ei ș.a.;

— s-au însușit temeinic cunoștințele despre infiltrare și curgerea apei pe diferite soluri, despre evaporarea apei din sol, despre stratul impermeabil și, în general, s-a asimilat cu profunzime lecția despre „acțiunea apei asupra scoarței terestre”;

— s-au desprins observări și cunoștințe de mare valoare pentru înțelegerea unor lucrări de bază din agricultură;

— s-au însușit prin lucru efectuat și prin observări directe noțiuni de deosebită importanță pentru o viitoare lecție privind protejarea mediului înconjurător. Sînt psihologi care consideră că faza pregătitoare a oricărui proces de creație începe cu apariția tendinței de a acționa; lucrarea de descoperire a elevilor începe cu invitarea la acțiune, cu asumarea sarcinilor de lucru. Pe această bază în metoda elaborată de noi pentru învățarea prin descoperire am introdus în „Fișa de lucru”, încă de la începutul acesteia un text prin care elevii sînt îndemnați să verifice, după ce au studiat sarcinile de lucru, dacă au toate materialele necesare pentru a putea lucra și să îl consulte pe profesor în cazul în care la unele recomandări de lucru, vreun elev are nevoie de clarificări suplimentare sau de completarea materialelor puse la dispoziție (A se vedea „Fișa de lucru pentru elevii” din „Tribuna școlii” nr. 221 noiembrie 1980 și „Observarea cu ajutorul fișei de lucru” din nr. 222 din decembrie 1980).

Ceea ce se denumeste „faza de incu-

bafe” în procesul creației (de fapt o fază de depozitare a datelor necesare creației), în învățarea prin descoperire este reprezentată de adunarea activă a datelor ce se vor concretiza în adnotări, cu observări făcute.

La întrebarea dacă în învățarea prin descoperire există „fazele de înțelegere” ale procesului creației, marcate prin exclamările „Aha! Am găsit!” („Evrika!”) în care faza de înțelegere a creației se transformă brusc într-o înțelegere clară, devenind o trăire intensă de satisfacție, putem să răspundem afirmativ. Această pentru că noutățile ce au loc sub ochii elevului, produse chiar de el, se întregesc în marea majoritate a cazurilor, între cunoștințele acestuia sau în structuri noi, fapt care este adeseori însoțit, cu voce tare sau nu, de acel „Aha!” al momentului creativ și de marea satisfacție a înțelegerii faptului, fenomenului, procesului, relației ș.a. observate.

Din observările noastre am înregistrat la elevii care au beneficiat de un număr mai mare de lecții organizate prin descoperire:

— o dezvoltare mai accentuată și mai evident manifestată a spontaneității și libertății lor de acțiune la lecție, a flexibilității și maleabilității care pot facilita apariția noului;

— o înlăturare aproape totală a fricii de a nu contrazice profesorul, de a nu se face de ris în fața colegilor cu vreo afirmație ridicolă;

— instalarea unor anumite îndemnări de lucru (de „a se descurca” spre a realiza sarcinile de lucru, a lua inițiativă, a hotărî, a emite soluții);

— dezvoltarea capacității de a analiza faptele, de a le interpreta, de a le explica și, mai ales, de a stabili noi relații între fapte, date, semnificații;

— creșterea nivelului receptivității față de medii imediat înconjurător, de evaluare și adaptare la acest mediu;

Toate aceste achizitii ale elevilor, care încă nu au realizat „creații” concret evaluabile, sînt premise minime pentru orice act de creație, bază a oricărui creații în viitor și ale comportamentului creativ, conținînd în ea neenumerate acte, aparent mici, de creație neîntreprinsă.

Printre premisele învățării creative, unii psihologi cer profesorului să lase elevilor inițiativa de a sînti independent — învățarea prin descoperire îl solicită activ pe elev „să lucreze independent, să observe independent, să consemneze independent ce observă și să gîndească independent”. Se mai cere, pentru dezvoltarea creativității ca profesorul să îi stimuleze pe elevi să pună întrebări — la lecția prin descoperire am cerut, înscrind în „Fișa de lucru”, ca elevii să poată pune întrebări în vreme ce lucrează dacă au nevoie de clarificări, iar partea din lecție de valorificare a rezultatelor observate, consemnate și comunicate de elevi constituie un dialog de întrebări reciproce și răspunsuri ale elevilor și profesorului. Se impune, pentru stimularea creației, cerința dezvoltării încrederii elevilor în forțele proprii — elevii, învățînd prin descoperire, se conving cu vremea că pot realiza singuri tot ceea ce li se solicită prin „Fișa de lucru”. Învățarea creativă presupune un proces care, pe baza imaginației activ aplicate, a experienței, a cunoștințelor acumulate, să conducă la ipoteze noi — învățarea prin descoperire solicită, în marea majoritate a lecțiilor, explicarea cauzelor, emiterea nesteherită de întrebări noi. Acestea sînt doar cîteva elemente ale învățării creative, ale formării comportamentului creativ pe care le cuprindem cu virtutea proprii, învățarea prin descoperire. Sare a ne clarifica și mai mult aceste aspecte ale învățării creative, să privim, în perspectiva considerărilor de mai sus, lecția prin descoperire descrisă în acest articol și în unele din articolele precedente, cu convingerea că cea mai înaltă creație a învățării prin descoperire este formarea la elevi a capacității lor de creație.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

Festivalul național „Cîntarea României” — faza județeană

Începută în ziua de 24 ianuarie a.c. faza județeană a Festivalului național „Cîntarea României” din această ediție reprezintă, ca și precedenta ediție, o manifestare cu bogate virtuți educative și patriotice, care a relevat resursele creatoare inepuizabile ale elevilor, capacitatea școlii, a cadrelor didactice de a valorifica inestimabilele bogății ale tezaurului spiritual al poporului nostru. Pînă în momentul de față s-au prezentat la această fază 20 de județe, fiecare județ reunind, în formații culturale-artistice de mare diversitate, peste 3 000 de elevi. Se remarcă, cu deosebire, în această ediție prezența mai activă a formațiilor din școlile sătești care au venit pe scenele festivalului cu grupuri folclorice deosebit de frumoase, cu datini și obiceiuri străvechi, cu forma-

ții de dansuri, de teatru. Trebuie menționat, de asemenea, faptul că au crescut mult, față de ediția precedentă, calitatea formațiilor și, mai ales, conținutul artistic, politic al fiecărei manifestări. Nu același lucru a fost remarcat la formațiile liceale care au scăzut atât numeric cât și ca varietate a genurilor și ca nivel calitativ. Destul de slab reprezentate au fost formațiile muzicale, corurile liceale, precum și spectacolele teatrale.

În general însă faza județeană a festivalului, care se va încheia la 8 martie a.c., dovedește încă o dată contribuția deosebită pe care cadrele didactice, organizațiile de tineret o au la buna desfășurare a acestei ample manifestări.

V.S.

Să continuăm cu însuflețire, cu toată puterea de muncă și de dăruire, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, eforturile pentru dezvoltarea învățămîntului pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, a politehnizării și integrării strîne cu producția și cercetarea, organizarea temeinică a calificării forței de muncă, generalizarea procesului de reciclare a cadrelor, perfecționarea pregătirii profesionale a tuturor oamenilor muncii.

(Din „Chemarea Congresului educației și învățămîntului către toate cadrele didactice din Republica Socialistă România”)

Corelarea cunoștințelor dintre grupa mare și clasa I

Activități cu conținut matematic

În condițiile învățământului din țara noastră — unitar și științific organizat — conținutul matematicii de la clasa I trebuie să fie o continuitate firească a activităților matematice din grădiniță. În acest scop, educatoarele de la grupa mare studiază programa clasei I, iar învățătorii de la clasa I studiază programa de la grădiniță.

Conform programei de matematică de la clasa I, în primul trimestru școlar copiii vor face :

a) prezentarea unor mulțimi de obiecte, recunoașterea obiectelor și înțelegerea lor ; formarea noțiunii de mulțime și element.

Învățătorii pun accent — în primele lecții — pe formarea mulțimilor, cu piese din trusa Dienes, după diferite proprietăți (culoare, formă, mărime, poziție). Se formează deprinderea de a recunoaște în clasă obiectele cu proprietăți asemănătoare (sau diferite) celor din trusă. Învățătorul pune accent pe precizarea domeniului de definiție, a proprietății. (De ex. „Mulțimea pieselor roșii de pe masă”, „Mulțimea copiilor din clasa noastră” etc.).

Copiii trebuie să vină de la grădiniță cu deprinderea de a „forma” mulțimi după proprietăți, dar și cu verbalizarea corespunzătoare. Dacă spunem „mulțimea copiilor”, nu este completă definiția, trebuie precizate locul, domeniul (mulțimea copiilor din banca I). De aceea educatoarele folosesc, alături de obiecte concrete, fișe în care copiii „colorează obiectele de aceeași formă de pe hirtie” cu o anumită culoare sau separă, „prin încercuire”, după culoare, mărime sau formă figurile geometrice etc.

Atât educatoarele, cât și învățătorii care predau la clasa I au în vedere necesitatea precizării corecte a noțiunii de element și apartenență, cât și a verbalizării corecte a noțiunii de mulțime: „creionul este un element al mulțimii creionelor de pe masă”, și nu „creionul este un element al creionelor” sau „creionul este al lui Ionel” etc. Astfel, la afirmația „creionul este un element al creionelor”, nu se precizează care mulțime de creioane, de unde etc. Iar, în al doilea caz, „creionul este al lui Ionel”, se confundă apartenența la mulțimea creionelor date, cu posesia. Copiii posedă creioane, dar copiii aparțin mulțimii copiilor din clasa I A, iar creioanele aparțin mulțimii creionelor de pe băncile copiilor din clasa I A.

Existența unui front comun în a da noțiuni bine și complet definite duce la creșterea eficienței predării matematicii în clasa I.

b) cunoașterea intuitivă a figurilor geometrice. Activități sub formă de joc cu corpurile geometrice : sferă, con, Rigla și trasarea dreptei.

Pentru a corela cunoștințele de la grădiniță cu cele de la clasa I, atât educatoarele, cât și învățătorii organi-

zează activități de partiție (separare) a pieselor din trusa Dienes sau Logi I, Logi II, după formă. Aici, se precizează că „piesele” din trusă sînt mărginite de fețe în formă dreptunghiulară, triunghiulară, cerc etc. A nu se confunda prismă cu dreptunghiul, cercul cu cilindrul, în general corpurile cu suprafețele mărginite !

De asemenea, în activitățile cu copiii, li solicităm „să ne jucăm” cu mînștea. Dar să încercăm să-i mai spunem : sferă. La fel, ne jucăm cu „cutia”, dar să-i mai spunem prismă etc. Prin astfel de activități, vom contribui la însușirea unor noțiuni de care vor avea copiii nevoie în studiul matematicii în continuare. E bine să se facă front comun cu părinții, în sensul de a se cumpăra copiilor lor astfel de jucării care să-i ajute în a învăța denumiri și proprietăți ale figurilor geometrice. c) activități practice pentru recunoașterea culorilor.

Rezultă o sarcină în plus pentru educatoare (la grădiniță se învață culorile roșu, galben, albastru) ca, pe baza cunoștințelor de la grădiniță, să însușească și asupra recunoașterii culorilor folosite la siglele marcate de la clasa I. Recomandăm pentru această activitate : „Ce culoare are balsamul ?”, „Care este culoarea ta ?”, „Să îmbrăcăm păpușa !”, „Ce culoare se potrivește ?”, „Găsește bulinele de aceeași culoare !”, ș.a.m.d. Tot în acest scop, se pot face fișe de lucru, pe care copiii colorează corespunzător obiecte din realitate : pentru roșu — floare de mac, cișec, pălărie roșie ; pentru galben — lămpă, pară, soare ; pentru albastru — lac, cer, albastruș ; verde — frunză, brad, floare ; maro — nucă, castane, alune ; negru — cioră, hornar, roată de mașină ; portocaliu — portocale, cutii, floare ; violet — prună, liliac ; roz — fața copilului, floare. E bine să se dea conturul obiectelor enumerate mai sus, copiii să coloreze ; familia să-i ajute pe copii în însușirea denumirii culorilor, prin convorbiri individuale și jocuri.

d) Introducerea noțiunilor și a termenului de proprietate (insușire). Recunoașterea proprietăților principale ale elementelor într-o mulțime.

Așa cum știm, copilul face cunoștință cu noțiunea de proprietate încă de la grupa mică ; în acest sens corelarea se realizează corespunzător.

e) Compararea obiectelor și a pozițiilor relative.

În cadrul grupei, prin activități zilnice, se poate forma copiii deprinderea de a compara „obiectele”, corespunzător programei de la clasa I, astfel : „mai mare”, „mai mic” (soba este mai mare decât scaunul, catedra mai mare decât scaunul, ușa mai mare decât geamul etc.), „mai lung”, „mai scurt” (banca este mai lungă decât masa, cutia mai scurtă decât masa, cîșca mai lungă decât catedra). Să ne ferim să folosim cuvintele „mai lung”, „mai mare” etc. fără a avea un termen de comparație, lucru ce poate duce la confuzii. (De ex. : scaunul este mai mic decât soba din clasă, dar mai mare de-

cît jucăria scaun, tovarășa educatoare este mai înaltă decît Mărioara, Ionel este mai scund decît tovarășa educatoare), mina este mai groasă decît creionul, creionul este mai subțire decît soba etc. (Pentru „mai mult”, „mai puțin”, în fața grupei se scot trei copii și se compară cu restul grupei).

Privitor la relațiile spațiale, se recomandă ca, prin exemple concrete, să se formeze noțiuni ca : „deasupra”, „dedesubt”, „la stînga”, „la dreapta”, „sus”, „jos”, „în față”, „în spate”. De toate acestea are nevoie elevul din clasa I.

f) Situații în care poate fi o mulțime față de o altă mulțime : cu elemente comune ; care nu au elemente comune (disjuncte) ; mulțimi incluse, submulțimi.

Aici, vrem să sugerăm necesitatea organizării unei recapitulări la grupa mare, pe trimestrul III, a acestor noțiuni. E bine să se pornească de la exemple concrete, practice, după schema :

Din schemă (care se poate alcătui cu ajutorul a două curbe închise colorate roșu și albastru, în interiorul cărora se plasează obiectele arătate sau altele), rezultă că Lenuța are : păpușă, rață, avion, tractor, minge, iar Gheorghe are : avion, tractor, minge, pitic și pește. Copiii vor descoperi ușor că elementele comune celor doi copii sau elementele comune celor două mulțimi sînt : avion, tractor, minge și vor înțelege mai bine această noțiune de „elemente comune”, atât de necesară în clasa I. Pe modelul arătat mai sus, se pot găsi o mulțime de variante și se poate ajunge, cu ajutorul copiilor, la reactualizarea unor operații cum ar fi : intersecție, mulțime vidă, diferență, reuniune, incluziune etc.

Totul depinde de calitatea acestei reactualizări a cunoștințelor la grupa mare, care constituie ultima etapă a școlarizării la grădiniță și prima etapă de corelare a cunoștințelor matematice cu cele de la clasa I.

Prof. GHEORGHE MOLDOVAN,
Educ. LIVIA BOCOCI,
Educ. HORTENSIA ANDREI
Liceul pedagogic „Iosif Vulcan”
din Oradea

Pregătirea pentru scriere

În anul școlar 1979/1980 m-am preocupat de găsirea celor mai eficiente căi de pregătire a preșcolarului pentru școală în general, și în special pentru o anumită activitate care necesită o muncă deosebită în prima perioadă de școală. Astfel, m-am axat în special pe familiarizarea preșcolarului din grupa mare cu elemente grafice (cîrligul, nodulețul, zala, ovalul, jumătatea de oval etc.) prin noi reprezentări grafico-cromatice. Pentru o bună înțelegere și realizare a scopului propus, împreună cu

educatoarea grupelor respective, am întocmit planuri de lecții, am purtat discuții menite să soluționeze unele aspecte legate de capacitatea de adaptare a preșcolarului de grupă mare la o activitate nouă. Astfel, s-au ales 18 reprezentări grafico-cromatice noi, care au fost eșalonate și cuprinse în temele mari ale capitolului „Activități artistico-plastice” din programa preșcolară : a) Linii drepte — cîrligul (zmeul, motivul decorativ) în cadrul îmbinărilor de linii drepte și oblice ; b) Linii curbe — nodulețul (fumul, floarea, cercul) în cadrul „Linii de mărmi diferite, dispuse alternativ” — zala (șarpele, motiv decorativ, cocoșele cămăii) ; linie curbă (serpuită) continuă cu sprijin de : linii drepte, puncte, cercuri ; c) Îmbinări de linii — bastonata (umbrela închisă și deschisă, ghiocelul, foarfecele, motiv decorativ), îmbinări de linii drepte, oblice, curbe, puncte, cercuri ; d) Linii curbe închise — ovalul, jumătatea de oval (oul, boabele de cafea, cactusul, ciuperca, luna, cișecul), ovale de diferite mărimi ordonate în raport cu un ax.

Pentru a nu plictisi și a nu deveni monotone activitățile alese, am găsit modalități noi de prezentare a noi reprezentări grafico-cromatice (ghicitori, poezii, vers desenat), un loc aparte, de o importanță deosebită, revenind instrumentului de lucru (creion, creion colorat, culori de apă) sau procedurii de dactilopictură. Astfel au prins viață : zmeul, motivul decorativ ; pentru cîrlig — fumul, floarea, cercul ; pentru noduleț — umbrela, ghiocelul, foarfecele ; pentru zală — oul, boabele de cafea, cactusul ; pentru oval — ciuperca, cișecul, luna.

Ghicitorile, poeziile, versurile desenate au fost alese sau concepute astfel încît să surprindă elementul nou sau caracteristicile obiectului respectiv : a) „Înnodat și-nfășurat / Și la vie agățat (cercul) ; b) „Cine șade în cuibar / Un cocoloș de var ?” (oul) ; c) „Două cirje-nruciate / Stau de vorbă răsturnate” (foarfecele — vers desenat) ; d) „Cite flori sînt pe pămînt / Toate se apleacă-n vînt / Și din razele de soare / Își țes haine lucitoare” (florile — poezie).

Aminteam anterior de modalitatea de realizare a reprezentării grafico-cromatice. Cunoșcînd cit de greu se poate realiza un element prin mișcarea mîinii și de cită siguranță este nevoie, prin procedeele de dactilopictură am obținut rezultate deosebite în realizarea nodulețului și zalei. Timpul de realizare a temei prin acest procedeu a variat între 16—18 minute. Întreaga activitate s-a desfășurat experimental în trimestrele al II-lea și al III-lea ale anului școlar, continuîndu-se în anul școlar 1980/1981 în clasa I cu ABC-ul scrisului, calet conceput ca modalitate de exersare dirijată a elementului grafic.

Importanța pentru activitatea desfășurată cu grupa mare nu a fost numai realizarea procentuală a temei respective, ci și rapiditatea cu care preșcolarul de grupă mare s-a adaptat la o activitate menită să-l pregătească pentru școală, datorită găsirii a noi și noi modalități de lucru, a variatelor instrumente de lucru, a îmbogățirii orizontului de cunoaștere propriu fiecărui preșcolar.

Inv. MARIA DORINA PAȘCA
Școala din Iernut, județul Mureș

Planificarea orientativă a materiei la matematică, la clasa a III-a, pînă la încheierea anului școlar

Publicăm în acest număr planificarea orientativă a materiei la matematică la clasa a III-a pînă la încheierea acestui an școlar, continuînd astfel textul apărut în revista noastră în numărul 223 din ianuarie 1981.

Planificarea orientativă a materiei la matematică, la clasa a III-a în trimestrul al II-lea, anul școlar 1980—1981

VII. Adunarea și scăderea numerelor naturale peste 1000, pag. 122 (15 ore)

1. Adunarea fără trecere peste ordin. Exerciții și probleme (1—12), pag. 122—121 (4 ore).

2. Scăderea fără trecere peste ordin. Exerciții și probleme (1—8), pag. 125—126 (3 ore).

3. Adunarea cu trecere peste ordin. Exerciții și probleme (1—8), pag. 126—128 (3 ore).

4. Scăderea cu trecere peste ordin. Exerciții și probleme (1—7), pag. 128—130 (3 ore).

5. Exerciții și probleme diverse (1—8), pag. 130 (2 ore)

VIII. Înmulțirea și împărțirea numerelor naturale cu 10, 100, 1000, pag. 131—133 (5 ore)

1. Înmulțirea cu 10, 100, 1000. Exerciții și probleme (1—6), pag. 131—132 (2 ore).

2. Împărțirea la 10, 100, 1000. Exerciții și probleme (1—11), pag. 132—133 (3 ore).

Trimestrul al III-lea, anul școlar 1980—1981

IX. Unități de măsură, pag. 139 (10 ore).

1. Litru. Multiplii litrului. Exerciții și probleme (1—3), pag. 140 (1 oră). 2. Submultiplii litrului. Exerciții și probleme (1—4), pag. 140—141 (1 oră). 3. Submultiplii litrului. Exerciții și probleme (5—8)

pag. 141 (1 oră). 4. Kilogramul. Multiplii kilogramului. Exerciții și probleme (1—4), pag. 142 (1 oră). 5. Submultiplii kilogramului. Exerciții și probleme (1—5), pag. 143 (1 oră). 6. Ziua. Unități de timp mai mici decît o zi. Exerciții și probleme (1—6), pag. 144 și 145 (1 oră). 7. Unități de timp mai mari decît o zi. Exerciții și probleme (1—6), pag. 145—146 (1 oră). 8. Unități de timp mai mari decît o zi. Exerciții și probleme (7—11), pag. 146 (1 oră). 9. Exerciții și probleme diverse (1—3), pag. 147 (1 oră). 10. Exerciții și probleme diverse (4—6), pag. 147 (1 oră).

X. Noțiuni de geometrie (15 ore). 1. Recapitularea noțiunilor studiate în clasa a II-a : linia dreaptă, segmentul de dreaptă ; linia frîntă ; linia curbă. Exerciții și probleme (1—9), pag. 148—149 (1 oră). 2. Exerciții și probleme (10—19), pag. 149—150 (1 oră). 3. Compararea segmentelor de dreaptă. Exerciții (1—4), pag. 151—152 (1 oră). 4. Semidreapta. Exerciții (1—7), pag. 153—155 (1 oră). 5. Unghiul. Laturile și virful unghiului. Noțiuni. Exerciții (1—9), pag. 156—158 (1 oră). 6. Compararea unghiurilor. Exerciții (1—7), pag. 159—163 (1 oră). 7. Unghi drept. Drepte perpendiculare. Echerul. Exerciții (1—4), pag. 162—165 (1 oră). 8. Unghi ascuțit. Unghi obtuz. Exerciții (1—4), pag. 165—166 (1 oră). 9. Poziția a doua drepte. Exerciții (1—4),

pag. 167—168 (1 oră). 10. Poligoane. Exerciții și probleme (1—2), pag. 169—170 (1 oră). 11. Exerciții și probleme (3—7), pag. 170 (1 oră). 12. Aria unei suprafețe. Suprafața. Aria unei suprafețe. Exerciții (1—3), pag. 171—173 (1 oră). 13. Aria dreptunghiului și pătratului. Exerciții (1—3), pag. 173—174 (1 oră). 14. Exerciții și probleme (4—6), pag. 174—175 (1 oră). 15. Exerciții și probleme (7—8), pag. 175 (1 oră).

XI. Exerciții și probleme recapitulative (1—47), pag. 176—183 (12 ore). 1. Exerciții 1—5 (1 oră). 2. Exerciții și probleme 6—9 (1 oră). 3. Exerciții și probleme 10—15 (1 oră). 4. Exerciții și probleme 16—19 (1 oră). 5. Exerciții și probleme 20—24 (1 oră). 6. Exerciții și probleme 25—28 (1 oră). 7. Exerciții și probleme 29—32 (1 oră). 8. Exerciții și probleme 33—35 (1 oră). 9. Exerciții și probleme 36—38 (1 oră). 10. Exerciții și probleme 39—40 (1 oră). 11. Exerciții și probleme 41—44 (1 oră). 12. Exerciții și probleme 45—47 (1 oră).

În ultimele 3 ore din trimestrul al III-lea mi-am planificat rezolvări de probleme și exerciții de matematică distractivă și de perspicacitate.

Inv. AGLAIA CĂPITANU
Școala nr. 5 din Vaslui